

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə
Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditor hesabatı

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

MÜNDƏRİCAT

	Səh
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQLƏNMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNƏ DAİR HESABAT	1
MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI	2-4
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT	7
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT	8
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT	9
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT	10
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR	12-63
1. Qrup və onun fəaliyyətləri	12
2. Əhəmiyyətli mühasibat uçotu siyasəti məlumatları	14
3. Mühüm mühasibat uçotu mühakimələri və təxminlərlə bağlı qeyri-müəyyənliyin əsas mənbələri	30
4. Yeni və düzəliş edilmiş MHBS uçot standartlarının tətbiqi	35
5. Yenidən bəyannamələr və yenidən təsnifləşdirmələr	36
6. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri və məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	37
7. Ticarət və digər debitor borcları	38
8. Vergilər üzrə debitor borcları	39
9. Qabaqcadan ödənişlər	40
10. Mal-material ehtiyatları	40
11. Ticarət və digər kreditör borcları	41
12. Ehtiyatlar	41
13. Kreditlər və borclar	42
14. Müqavilə öhdəlikləri	44
15. Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlıq	45
16. İstiqrazlara investisiyalar	46
17. Səhmdar kapitalı və əlavə ödənilmiş kapital	47
18. Bölüşdürülməmiş mənfəət	47
19. Gəlirin kateqoriyalar üzrə təhlili	48
20. Xərclərin xüsusiyyətinə görə təhlili	49
21. Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar və əməliyyatlar	49
22. Digər vergilər üzrə kreditör borcları	51
23. Mənfəət vergisi xərci və təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	51
24. Maliyyə gəliri	53
25. Digər əməliyyat gəlirləri	53
26. Bərgə müəssisələrə investisiyalar	53
27. Riskin idarə edilməsi	55
28. Şərti öhdəliklər, təəhhüdlər və əməliyyat riskləri	61
29. Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr	63

"AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ" QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQLƏNMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNƏ DAİR HESABAT

Rəhbərlik "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin, onun törəmə müəssisələrinin ("Qrup") 31 dekabr 2024-cü il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyətini, eləcə də həmin tarixə bitən il üzrə konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirləri, konsolidə edilmiş kapitalda dəyişiklikləri və konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini, əhəmiyyətli uçot siyasəti məlumatlarını və konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydləri özündə birləşdirən konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS Uçot Standartlarına uyğun olaraq düzgün hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında rəhbərlik aşağıdakılara cavabdehdir:

- Əhəmiyyətli mühasibat uçotu siyasəti məlumatlarının düzgün şəkildə seçilməsinə və tətbiqinə;
- Məlumatların, o cümlədən mühasibat uçotu siyasətlərinin müvafiq, etibarlı, müqayisəli və anlaşıla bilən tərzdə təqdimatına;
- MHBS Uçot Standartlarının xüsusi tələblərinin yerinə yetirilməsi istifadəçilərə xüsusi əməliyyatların və digər hadisələrin Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyətinə və konsolidə edilmiş maliyyə nəticələrinə təsirini anlamaq üçün kifayət etmədikdə əlavə açıqlamalar verilməsinə; və
- Qrupun fasiləsizlik prinsipinə əsasən fəaliyyətini davam etdirə bilməsi imkanlarının qiymətləndirilməsinə.

Həmçinin rəhbərlik aşağıdakılara görə məsuldur:

- Qrupda sağlam və effektiv daxili nəzarət sisteminin planlaşdırılması, tətbiqi və saxlanılmasına;
- Qrupun əməliyyatlarının açıqlanması və izah edilməsi, habelə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyətinin istənilən vaxt kifayət qədər dəqiqliklə açıqlanması üçün yetərli olan və Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS Uçot Standartlarına uyğunluğunu təmin edə biləcəyinə əminlik verən münasib mühasibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
- Yerli qanunvericilik və mühasibat uçotu standartlarına müvafiq olaraq qanunla müəyyən edilmiş mühasibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
- Qrupun aktivlərinin qorunması üçün mümkün tədbirlərin görülməsinə; və
- Fırıldaqqılıq və digər pozuntuların müəyyən edilməsi və qarşısının alınmasına.

Qrupun 31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının buraxılması rəhbərlik tərəfindən 5 yanvar 2026-cı il tarixində təsdiqlənmişdir.

Rəhbərlik tərəfindən:

Cənab Cəlal Fərəcli
Sədr müavini

Bakı, Azərbaycan Respublikası
5 yanvar 2026-cı il

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Müşahidə Şurasına

Rəy

Biz “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin və onun törəmə müəssisələrinin (“Qrup”) 31 dekabr 2024-cü il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixə bitən il üzrə Qrupun konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir, konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər və konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesablardan, habelə əhəmiyyətli mühasibat uçotu siyasəti məlumatları daxil olmaqla qeydlərdən ibarət olan konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Bizim fikrimizcə, əlavə edilən konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Qrupun 31 dekabr 2024-cü il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə nəticələri və konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (“BMUSŞ”) tərəfindən buraxılmış MHBS Uçot Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər üzrə düzgün əks etdirir.

Rəyin əsasları

Biz auditini Beynəlxalq Audit Standartlarına (“BAS”lar) uyğun olaraq həyata keçirdik. Həmin standartlar üzrə bizim məsuliyyətimiz irəlidə hesabatın *Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Auditini* üzrə *Auditorun Məsuliyyəti* bölməsində təsvir olunur. Biz, Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının *Peşəkar Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Məcəlləsinə (Beynəlxalq Müstəqillik Standartları daxil olmaqla)* (“MBESŞ Məcəlləsi”) uyğun olaraq Qrupdan asılı olmadan müstəqil şəkildə fəaliyyət göstəririk və biz, etika ilə bağlı digər öhdəliklərimizi MBESŞ Məcəlləsinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu rəyimizin bildirilməsi üçün yetərli və uyğun əsası təmin edir.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri peşəkar mühakiməmizə görə cari dövrün konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında apardığımız audit zamanı ən mühüm əhəmiyyət kəsb edən məsələlərdir. Bu məsələlər ümumilikdə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərəfimizdən aparılan audit kontekstində və həmin hesabatlar üzrə rəyimiz formalaşdığı zaman nəzərdən keçirilmişdir və biz bu məsələlərə dair ayrıca rəy bildirmirik.

Gəlirin tanınması

31 dekabr 2024-cü il tarixinə bitən il üzrə Qrup bir sıra xidmətlər və müxtəlif gəlir mənbələri (Qeyd 19) üzrə müqavilələrdən yaranmış ümumilikdə 445,403 AZN (2023: 524,195 AZN) məbləğində gəlir bəyan etmişdir. Gəlirin tanınması, əməliyyatların həcmi və müxtəlifliyi, həmçinin hər bir gəlir axını üzrə fərqli proseslərin mövcudluğu səbəbindən mürəkkəbdir.

Bu sahəyə diqqət verməyimizin başlıca səbəbi nəzərdən keçirilən məbləğlərin əhəmiyyətli olmasından, habelə müştəri davranışları, dəyişən bazar şəraiti, fərqli müqavilə şərtləri və xidmətlərin xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla uçot siyasətlərinin tətbiqində mühakimələrin tələb olunmasından irəli gəlir. Bundan əlavə, əməliyyatların miqyası və gəlir mənbələrinin müxtəlifliyi gəlirlərin düzgün tanınmasını təmin etmək üçün güclü daxili nəzarətin, müxtəlif IT sistemlərinin və fəal idarəetmə nəzarətinin olması zərurətini yaradır. Bu amillər gəlirin tanınması prosesində özünəməxsus mürəkkəblilik və risklər yaradır.

Gəlirin tanınması ilə bağlı audit prosedurlarımıza aşağıdakılar daxildir:

- gəlirin tanınması prosesində IT sistemlərini və tətbiqlərini, əməliyyatların təsdiqlənməsini və onların emalını anlamaq məqsədilə biznes prosesləri mərhələli şəkildə izləmək və bu proseslər üzrə risklərin müəyyənləşdirilməsini həyata keçirmək;
- gəlirin tanınması üzrə rəhbərliyin əsas nəzarət vasitələrinin dizaynı, tətbiqi və əməliyyat effektivliyinin qiymətləndirilməsi;
- yük qaimələri və daşımalar üzrə gəlir əməliyyatları üçün digər təsdiqləyici sənədlərin seçmə üsulu ilə yoxlanılması;
- əməliyyat məlumatlarından istifadə etməklə (daşınan yüklərin həcm və ölçüsü) gözləntiləri formalaşdıraraq və belə gözləntiləri tanınmış gəlirlə müqayisə edərək daşımalarla bağlı gəlirlər üzrə analitik prosedurların yerinə yetirilməsi;
- daşıma gəlirlərinin qeyri-maliyyə göstəriciləri ilə tendensiyası və korrelyasiyası üzrə analitik prosedurların yerinə yetirilməsi;
- tariflərin müvafiq qaydada təsdiqlənməsini yoxlamaq və onları müvafiq regionlar üzrə orta bazar qiymətləri ilə müqayisə etmək;
- səfərlərin sayının müvafiq qaydada təsdiqlənmiş gəmi jurnalları ilə tutuşdurulması; və
- konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında rəhbərlik tərəfindən təqdim edilən açıqlamaların adekvatlığının qiymətləndirilməsi.

Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlığın dəyərsizləşməsi

Qrup, dəyərsizləşmə göstəriciləri aşkar olunduqda, özünün pul vəsaitləri yaradan vahidləri ("PVYV"-lar) üçün dəyərsizləşmə testini həyata keçirir. Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlığın balans dəyərinin bərpa oluna bilməsini qiymətləndirərkən rəhbərlik PVYV-ların təyin edilməsi, dəyərsizləşmə göstəriciləri olan PVYV-ların aşkar edilməsi, uyğun olduqda satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyər və istifadə dəyərlərinin müəyyən edilməsi kimi mühüm mühakimələr irəli sürür və təxminlər edir.

Qrup, gəlirin yaradılmasında istifadə növündən asılı olaraq öz donanması üçün dörd müvafiq PVYV-ları müəyyən etmişdir. Bərpa olunan dəyər Maye Yük, Quru Yük və Bərələr üçün satış dəyəri çıxılmaqla ədalətli dəyər, Texnoloji Donanma üçün isə istifadə dəyəri kimi müəyyən edilmişdir. Aktivlərin uzunömürlü olduğunu nəzərə alaraq, istifadə dəyəri üçün gələcək pul axınlarının qiymətləndirilməsində istifadə olunan fərziyyələrə rəhbərliyin daşıma tarifləri, həcmli, terminal dəyərin hesablanması üçün istifadə olunan terminal dərəcəsi, kapital və əməliyyat xərcləri üzrə uzunmüddətli proqnozları və diskont dərəcələrinin müəyyən edilməsi daxildir.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə gəmilərin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün rəhbərlik tərəfindən müstəqil qiymətləndirici cəlb edilmişdir. Ədalətli dəyər - oxşar aktivlər üçün son əməliyyat qiymətlərini əks etdirən müqayisəli bazar yanaşması əsasında sövdələşmə güzəşti, satış xərcləri, eləcə də gözlənilən əsaslı təmir xərcləri nəzərə alınmaqla müəyyən edilmişdir.

Aktivlərin balans dəyərinin əhəmiyyətli olması və PVYV-ların müəyyən edilməsi, korporativ aktivlərin PVYV-lara bölüşdürülməsi, eləcə də satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyər və istifadə dəyərinin qiymətləndirilməsi prosesində özünəməxsus mürəkkəblik səbəbindən rəhbərliyin mühüm mühakimələr tətbiq etməsi tələb olunduğundan, biz bu sahəyə xüsusi diqqət yetirdik.

Bizim audit prosedurlarımıza aşağıdakılar daxildir:

- müvafiq nəzarətlərin yoxlanılması daxil olmaqla, biznes prosesləri barədə anlayışın əldə edilməsi;
- müəssisələr daxilində müəyyən edilmiş PVYV-ların məqsədəuyğunluğunun qiymətləndirilməsi və korporativ aktivlərin PVYV-lar üzrə bölüşdürülməsi zamanı rəhbərliyin istifadə etdiyi metodologiyanın dəyərləndirilməsi;
- bərpa oluna bilən məbləğlərin müəyyən edilməsində rəhbərlik tərəfindən istifadə olunan metodologiyanın məqsədəuyğunluğunun qiymətləndirilməsi;
- istifadə dəyəri modelindəki əsas fərziyyələr üzrə həssaslıq təhlilinin aparılması və rəhbərlikdə qərəzlilik göstəricilərinin olub-olmadığının nəzərdən keçirilməsi;
- istifadə dəyəri modelində əsas fərziyyələrin, məsələn, daşıma tarifləri, həcmli və artım dərəcələrinin tarixi göstəricilər və kənar bazar məlumatları ilə müqayisə edilməsi;
- istifadə dəyəri modelindəki mədaxil və məxaric elementləri üçün müstəqil gözləntilərin hazırlanması və onların rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən elementlərlə müqayisəsi;
- rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış dəyərsizləşmə modelinin riyazi dəqiqliyinin yoxlanılması;
- diskont dərəcələrini müəyyən edilməsində istifadə olunan əsas parametrlərin müstəqil mənbələrdəki bazar məlumatı ilə müqayisə etmək və tətbiq edilən metodologiyaları kritik şəkildə qiymətləndirmək məqsədilə daxili qiymətləndirmə mütəxəssislərinin cəlb edilməsi;
- gəmilərin qiymətləndirilməsi üçün Qrup tərəfindən cəlb edilən müstəqil qiymətləndiricinin müstəqilliyi, bacarığı və obyektivliyinin qiymətləndirilməsi;
- seçmə əsasında, qiymətləndiricilər tərəfindən qiymətləndirmə zamanı istifadə olunan gəmilərin daşıma qabiliyyəti, təmir planı, yaşı və növü kimi texniki məlumatların yoxlanılması; və
- konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında gəmilər, əmlak, tikili və avadanlığın dəyərsizləşməsi ilə bağlı açıqlamaların məqsədəuyğunluğunun qiymətləndirilməsi.

İzahedici paraqraf – Müqayisəli rəqəmlərin yenidən bəyan edilməsi

Diqqətinizi 31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə müqayisəli rəqəmlərin yenidən bəyan edilməsini təsvir edən konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının 5 sayılı qeydinə yönəldirik. Bu məsələ ilə bağlı rəyimiz dəyişməz olaraq qalır.

Digər məsələ

Qrupun 31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları digər auditor tərəfindən yoxlanılmış və həmin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları üzrə 15 may 2024-cü il tarixində dəyişdirilməmiş rəy bildirilmişdir.

Qrupun 2024-cü il üzrə illik Hesabata daxil edilən digər məlumatlar

Rəhbərlik digər məlumatlara görə məsuliyyət daşıyır. Digər məlumatlar konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları və onlar üzrə auditor hesabatı istisna olmaqla, Qrupun 2024-cü il üzrə illik Hesabatına daxil edilmiş məlumatlardan ibarətdir. Qrupun 2024-cü il üzrə illik Hesabatının bizə hazırkı auditor hesabatı tarixindən sonra təqdim ediləcəyi gözlənilir.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəyimiz digər məlumatları əhatə etmir və biz onlarla bağlı hər hansı formada əminlik rəyi ifadə etməyəcəyik.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərəfimizdən aparılan auditi ilə əlaqədar bizim məsuliyyətimiz, əldə edildiyi zaman yuxarıda müəyyən edilən digər məlumatlarla tanış olmaq və bunu edərkən, digər məlumatlarla konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları və ya audit zamanı əldə etdiyimiz məlumatlar arasında əhəmiyyətli uyğunsuzluğun olub-olmadığını və ya digər məlumatların əhəmiyyətli şəkildə səhv ifadə olunmuş kimi görünməməsini yoxlamaqdır. Əgər gördüyümüz iş əsasən hazırkı digər məlumatlarda əhəmiyyətli təhriflərin olduğu qənaətinə gəlsək, bu faktı hesabatımızda qeyd etməliyik.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları üzrə rəhbərliyin və idarəetmə səlahiyyətləri olan şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının BMUSŞ tərəfindən buraxılmış MHBS Uçot Standartlarına uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, həmçinin fırıldaqcılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin zəruri saydığı daxili nəzarət üçün məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən rəhbərliyin Qrupu ləğv etmək və ya əməliyyatlarını dayandırmaq niyyətində olduğu və ya bunu etməkdən başqa heç bir real alternativ olmadığı hallar istisna olmaqla, rəhbərlik Qrupun fəaliyyətini fasiləsizlik prinsipi ilə davam etdirməsi qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsizliklə bağlı məsələlərin açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipindən istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarəetmə səlahiyyəti olan şəxslər Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyırlar.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditi üzrə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz ümumilikdə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında fırıldaqcılıq və ya səhv nəticəsində yaranan biləcək əhəmiyyətli təhriflərin olmaması barədə kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kifayət qədər əminlik yüksək səviyyəli əminliyi əks etdirir, lakin bu, BAS-lara uyğun olaraq aparılan audit nəticəsində hər zaman mövcud olan bütün əhəmiyyətli təhriflərin aşkar ediləcəyinə zəmanət vermir. Təhriflər fırıldaqcılıq və ya səhv nəticəsində yaranan bilər və fərdi və ya məcmu halda götürməklə, istifadəçilərin hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlara təsir göstərmələrini ehtimal etməyə əsas olacağı hallarda əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-lara uyğun olaraq aparılmış auditin bir hissəsi kimi, biz audit zamanı peşəkar mühakimələr irəli sürür və peşəkar skeptisizmi qoruyub saxlayırıq. Biz həmçinin:

- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli şəkildə təhrif olunması risklərini müəyyən edir və qiymətləndirir, həmin risklərə cavab olaraq audit prosedurlarını tərtib edir və həyata keçirir, həmçinin rəyimiz üçün əsas verəcək yetərli və uyğun audit sübutu əldə edirik. Fırıldaqçılıq nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar olunmaması riski səhv nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar olunmaması riskindən yüksəkdir, belə ki, fırıldaqçılığa gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, qəsdən səhv buraxma, yanlış təqdimat və ya daxili nəzarət qaydalarına əməl olunmaması daxil ola bilər.
- Müəyyən şəraitlərdə münasib olan audit prosedurlarının tərtib edilməsi məqsədilə auditə aid olan daxili nəzarət elementləri haqqında anlayış əldə edir, lakin bu zaman Qrupun daxili nəzarət mexanizminin səmərəliliyi barədə rəy bildirmək məqsədi güdmürük.
- Rəhbərlik tərəfindən istifadə edilmiş mühasibat uçotu prinsiplərinin münasibliyini, edilmiş uçot təxminlərinin və aidiyyəti açıqlamaların əsaslılığını qiymətləndiririk.
- Rəhbərlik tərəfindən mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipindən istifadənin müvafiqliyi və əldə olunmuş audit sübutuna əsaslanaraq Qrupun öz fəaliyyətini fasiləsizlik prinsipi ilə davam etdirməsinə mühüm şübhə doğura biləcək hadisə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmaması barədə nəticə çıxardırıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin olması qənaətinə gəldiyimiz halda, biz auditor hesabatımızda diqqəti konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının müvafiq açıqlamalarına yönəltməli və ya belə açıqlamalar qeyri-kafi olduqda rəyimizə düzəliş etməliyik. Bizim nəticələr auditor hesabatımızın tarixinədək əldə olunan audit sübutuna əsaslanır. Bununla belə, gələcək hadisə və şəraitlər Qrupun öz fəaliyyətini fasiləsizlik prinsipi ilə davam etdirməsinə səbəb ola bilər.
- Açıqlamalar daxil olmaqla konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatı, struktur və məzmunu və konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının təməl əməliyyat və hadisələri düzgün əks etdirib-etdirməməsinə qiymətləndiririk.
- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları üzrə rəy bildirmək üçün qrup daxilindəki müəssisələrin və ya biznes fəaliyyətlərinin maliyyə məlumatları ilə bağlı kifayət qədər uyğun audit sübutları əldə edirik. Biz qrup auditinin istiqamətləndirilməsi, nəzarəti və həyata keçirilməsinə görə məsuliyyət daşıyıırıq. Audit rəyimizə görə yalnız biz məsuliyyət daşıyıırıq.

Biz idarəetmə səlahiyyətləri olan şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı, auditin planlaşdırılmış əhatə dairəsi və vaxtı və audit zamanı daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz hər hansı mühüm çatışmazlıqlar daxil olmaqla mühüm audit tapıntıları barədə məlumat veririk.

Biz həmçinin idarəetmə səlahiyyətləri olan şəxslərə müstəqilliklə bağlı müvafiq etik tələblərə əməl etdiyimiz barədə bəyanat təqdim edir və onları müstəqilliyimizə təsir göstərə bilməsi əsaslı olaraq düşünülə bilən bütün münasibətlər və digər məsələlər, habelə müvafiq hallarda, təhlükələrin aradan qaldırılması üçün görülən tədbirlər və ya tətbiq olunan qorunma mexanizmləri barədə məlumat veririk.

İdarəetmə səlahiyyətləri olan şəxslərə bildirilən məsələlər arasında biz cari dövrün konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditin zamanı ən çox əhəmiyyət kəsb edən və bu səbəbdən əsas audit məsələləri hesab edilən məsələləri müəyyən edirik. Biz, bu məsələləri auditor hesabatımızda açıqlayırıq lakin, bu məsələnin ictimai şəkildə açıqlanması qanun və ya qaydalarla qadağan edildikdə, yaxud çox nadir hallarda, məsələnin hesabatda bildirilməsindən yaranan mənfi nəticələrin belə məlumatların açıqlanmasından əldə olunan ictimai faydanı əsaslı şəkildə aşması gözləntisi olduqda məsələnin hesabatda açıqlanmamalı olduğunu müəyyən edirik.

Cəmal Həsənov
Audit Partnyoru

5 yanvar 2026-cı il

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT (Min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il
Gəlir	19	445,403	524,195
Satışın maya dəyəri	20	(365,184)	(375,113)
Ümumi mənfəət		80,219	149,082
Ümumi və inzibati xərclər	20	(56,818)	(60,921)
Sosial xərclər	20	(5,198)	(9,506)
Sair əməliyyat gəliri	25	36,757	50,490
Sair əməliyyat xərcləri	20	(80,320)	(67,259)
Gəmilərin, əmlak, tikili və avadanlığın satışı üzrə gəlir		13,711	74
Gözlənilən kredit zərəri (“GKZ”) ¹	7	(7,088)	(1,050)
Xarici valyuta mübadiləsindən zərər		(1,596)	(2,351)
Xarici valyuta mübadiləsindən gəlir		1,907	663
Əməliyyat (zərəri)/mənfəəti		(18,426)	59,222
Maliyyə xərci	27	(17,626)	(9,621)
Maliyyə gəliri	24	33,198	-
Birgə müəssisələrin nəticələrində pay	26	18,208	6,761
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət		15,354	56,362
Mənfəət vergisi xərci	23	(859)	(12,677)
İl üzrə xalis mənfəət		14,495	43,685
Cəmi il üzrə ümumi məcmu gəlir		14,495	43,685

¹ 2024-cü il üzrə GKZ-yə Azneft İB-nin kapital vasitəsilə tanınmış 1,662 AZN məbləğində GKZ bərpası daxil deyil, lakin 1,211 AZN məbləğində əvvəllər silinmiş ümidsiz borcun bərpası daxildir.

Əlavə olunmuş qeydlər bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsidir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT (Min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il (Yenidən bəyan edilmiş*)
AKTİVLƏR			
Uzunmüddətli aktivlər			
Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlıq	15	1,230,206	965,287
Birgə müəssisələrə investisiyalar	26	208,263	190,055
İstiqrazlara investisiyalar	16	37,531	-
Ticarət və digər debitor borcların uzunmüddətli hissəsi	7	59,505	104,504
Qabaqcadan ödənişlər	9	52,690	33,911
Qeyri-maddi aktivlər		4,601	5,004
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		1,592,796	1,298,761
Qısamüddətli aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	8,486	278,314
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	6	1,775	259
İstiqrazlara investisiyalar	16	9,168	-
Ticarət və digər debitor borcları	7	141,810	93,766
Vergilər üzrə debitor borcları	8	14,091	9,543
Korporativ gəlir vergisi üzrə debitor borcları		5,282	5,221
Qabaqcadan ödənişlər	9	9,441	8,000
Mal-material ehtiyatları	10	43,754	43,588
Cəmi qısamüddətli aktivlər		233,807	438,691
Cəmi aktivlər		1,826,603	1,737,452
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR			
Kapital			
Səhmdar kapitalı	17	440,051	440,051
Əlavə ödənilmiş kapital	17	375,260	361,100
Bölüşdürülməmiş mənfəət	18	451,797	630,411
Cəmi kapital		1,267,108	1,431,562
Uzunmüddətli öhdəliklər			
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	23	32,919	32,190
Kreditlər və borclar	13	404,815	169,490
Ehtiyatlar	12	5,414	4,905
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		443,148	206,585
Qısamüddətli öhdəliklər			
Ticarət və digər kreditör borcları	11	36,857	27,934
Digər vergilər üzrə kreditör borcları	22	39,691	44,931
Kreditlər və borclar	13	12,456	7,848
Müqavilə öhdəlikləri	14	23,248	17,616
Ehtiyatlar	12	4,095	976
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər		116,347	99,305
Cəmi öhdəliklər		559,495	305,890
Cəmi kapital və öhdəliklər		1,826,603	1,737,452

* Müqayisəli məlumat 5 saylı qeyddə açıqlandığı kimi yenidən bəyan edilmişdir.

Əlavə olunmuş qeydlər bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsidir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

**31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
(Min Azərbaycan Manatı ilə)**

	Qeydlər	Səhmdar kapitalı	Əlavə ödənilmiş kapital	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq		440,051	129,100	604,539	1,173,690
İl üzrə mənfəət		-	-	43,685	43,685
İl üzrə ümumi məcmu gəlir		-	-	43,685	43,685
Əlavə ödənilmiş kapitalda artım	17	-	232,000	-	232,000
Ümumi nəzarətdə olan müəssisə üzrə ticarət debitor borclarında modifikasiyanın təsiri	7	-	-	(17,813)	(17,813)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq – Yenidən bəyan edildiyi kimi*		440,051	361,100	630,411	1,431,562
İl üzrə mənfəət		-	-	14,495	14,495
İl üzrə ümumi məcmu gəlir		-	-	14,495	14,495
Əlavə ödənilmiş kapitalda artım	17	-	14,160	-	14,160
Ümumi nəzarətdə olan müəssisə üzrə ticarət debitor borclarında modifikasiyanın təsiri	7	-	-	97	97
Ümumi nəzarətdə olan müəssisəyə qabaqcadan ödəniş üzrə dəyərsizləşmə zərəri	18	-	-	(68,000)	(68,000)
Ümumi nəzarətdə olan müəssisənin istiqrazlarının ilkin tanınması üzrə ədalətli dəyər zərəri	3	-	-	(55,583)	(55,583)
Ümumi nəzarətdə olan müəssisənin istiqrazları üzrə GKZ	3	-	-	(69,623)	(69,623)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə qalıq		440,051	375,260	451,797	1,267,108

* Müqayisəli məlumat 5 sayılı qeyddə açıqlandığı kimi yenidən bəyan edilmişdir.

Əlavə olunmuş qeydlər bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsidir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT (Min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il (Yenidən bəyan edilmiş*)
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTLƏRİ:			
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət		15,354	56,362
<i>Düzəlişlər:</i>			
Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlığın dəyərsizləşməsi ¹	15	92,799	87,275
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası		1,070	899
GKZ ²	7	7,088	1,050
Mal-material ehtiyatları üçün ehtiyatın geri qaytarılması	10	(189)	(2,087)
Xarici valyuta mübadiləsi üzrə fərqlər		(311)	781
Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlığın satışı üzrə gəlir	15	(13,711)	(74)
Əlverişli satınalma gəliri	26	-	(13,294)
İcarəyə xitamvermə üzrə gəlir		-	(1,238)
Maliyyə xərci	27	17,626	9,621
Maliyyə gəliri	24	(33,198)	-
Birgə müəssisələrin nəticələrində pay	26	(18,208)	(6,761)
Ticarət və digər debitor borcların silinməsi		-	885
Dövrüyyə kapitalında dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətləri üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti		68,320	133,419
Ticarət və digər debitor borclarında dəyişiklik		5,501	10,233
Mal-material ehtiyatlarında dəyişiklik		(6,898)	(5,089)
Qabaqcadan ödənişlərdə dəyişiklik		(1,441)	(1,442)
Vergilər üzrə debitor borclarında dəyişiklik		(4,548)	644
Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitlərində dəyişiklik		(1,516)	147
Ticarət və digər kreditor borclarında dəyişiklik		7,748	(8,956)
Ehtiyatlarda dəyişiklik		3,038	99
Müqavilə öhdəliklərində dəyişiklik		5,632	953
Vergilər üzrə kreditor borclarında dəyişiklik		(1,465)	6,923
Əməliyyat fəaliyyətlərindən yaranan pul vəsaitləri		74,371	136,931
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(3,990)	(26,480)
Ödənilmiş faiz		(14,759)	(5,410)
Əməliyyat fəaliyyətlərindən yaranan xalis pul vəsaitləri		55,622	105,041
İNVESTİSIYA FƏALİYYƏTLƏRİ:			
Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlıq üzrə alışlar və avanslar		(354,634)	(86,956)
İstiqrazlara investisiyalar	3	(158,000)	-
Qeyri-maddi aktivlərin alınması		(585)	(1,005)
İştirakçı paylarının alınması üçün ödənilmiş avans	18	(68,000)	-
Birgə müəssisələrə investisiyalar	26	-	(170,000)
Bank depozitinin yerləşdirilməsi		(39,950)	-
Bank depozitinin geri götürülməsi		39,950	-
Bank depozitlərindən əldə olunmuş faiz	24	3,291	-
İnvestisiya fəaliyyətlərində istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(577,928)	(257,961)
MALİYYƏLƏŞDİRMƏ FƏALİYYƏTLƏRİ:			
Kreditlər və borclar üzrə əsas məbləğ ödənişləri	27	(4,234)	(4,235)
Kreditlər və borclar üzrə daxilolmalar	27	244,085	170,000
Əlavə ödənilmiş kapitalda artım	17	14,160	232,000
Digər ödənişlər		(255)	-
Maliyyələşdirmə fəaliyyətlərindən yaranan xalis pul vəsaitləri		253,756	397,765

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

	Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il (Yenidən bəyan edilmiş*)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis (azalma)/artım		(268,550)	244,845
Xarici valyuta mübadiləsi üzrə xalis fərq		(1,278)	(884)
İlin əvvəlində pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	278,314	34,353
İlin sonunda pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		8,486	278,314

¹ 2024-cü ildə gəminin əsaslı təmiri çərçivəsində kapitallaşdırılmış 984 AZN məbləğində amortizasiya daxildir (2023: 732 AZN).

² 2024-cü il üzrə GKZ-yə Azneft İB-nin kapital vasitəsilə tanınmış 1,662 AZN məbləğində GKZ bərpası daxil deyil, lakin 1,211 AZN məbləğində əvvəllər silinmiş ümidsiz borcun bərpası daxildir.

31 dekabr 2024 və 31 dekabr 2023-cü il tarixlərinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatla aşağıdakı nağdsız əməliyyatlar daxil deyil:

(a) Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlığa 6,921 AZN məbləğində mal-material ehtiyatlarının kapitallaşdırılması (2023: 3,829 AZN);

(b) 3,929 AZN məbləğində alınacaq korporativ gəlir vergisinin digər kreditör borclarına qarşı əvəzləşdirilməsi (2023: sıfır).

Əlavə olunmuş qeydlər bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsidir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Min Azərbaycan manatı)

1. QRUP VƏ ONUN FƏALİYYƏTLƏRİ

Fəaliyyətlərin təbiəti

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Yaradılması Haqqında 22 oktyabr 2013-cü il tarixli 6 nömrəli və “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Fəaliyyətinin Təşkili Haqqında 10 yanvar 2014-cü il tarixli 213 nömrəli Fərmanlarına əsasən Azərbaycan Dövlət Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi (“AXDGŞ”) və Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (“SOCAR”) Xəzər Dəniz Neft Donanmasının (“XDND”) birləşdirilərək yenidən təşkil olunması yolu ilə “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti (“Şirkət”) yaradılmışdır. İki şirkət iqtisadiyyatda köklü struktur islahatların davam etdirilməsi, yerli və beynəlxalq dəniz daşımalarının artırılması, Azərbaycanın rəqabət qabiliyyətinin və tranzit potensialının gücləndirilməsi, eləcə də dövlətə məxsus gəmiçilik şirkətlərinin mərkəzləşdirilmiş qaydada idarə edilməsindən sinerjilərin əldə edilməsi məqsədilə birləşdirilmişdir.

Şirkət və onun törəmə müəssisələri hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında birlikdə “Qrup” kimi istinad edilir. Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına aşağıdakı müəssisələr daxildir:

	Kapitalda pay, % ilə	
	2024	2023
Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi QSC	100	100
Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	100	100
Xəzər Dəniz Nəqliyyatı Layihə-Axtarış və Elmi-Tədqiqat İnstitutu	100	100
Azərbaycan Dənizçilik Kolleci	100	100
Dənizçi Mənzil-Tikinti Kooperativ MMC	96	96
ASCO Logistics MMC	-	100
ASCO Turkey Ship Management Inc.	100	100
Yaxt Klub MMC	100	100
ASCO Mühafizə MMC	-	100
Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi Ltd MMC	-	100
Xəzər Dəniz Mühəndisliyi Bürosu MMC	51	51
ASCO Nəqliyyat MMC	100	100
“Dənizçi Təmir-Tikinti” MMC	100	100
ASCO Ship Management AFEZCO	100	-
SA Maritime AFEZCO	50	50

Qrupun tərkibinə təxminən 7,757 tam ştatlı işçisi olan (2023-cü il: 7,809 nəfər) dəniz xidməti-köməkçi və ticarət donanmaları, iki gəmi təmiri zavodu, logistika xidmətləri, dənizçilik üzrə təhsil, habelə təmir, tikinti, quraşdırma və layihələndirmə işləri göstərən istehsala dəstək müəssisələri daxildir. Azərbaycan Respublikasının Hökuməti (“Hökumət”) Qrupun 100% mülkiyyətçisidir.

Nəqliyyat və kommunikasiya sahələrində fəaliyyət göstərən dövlət müəssisələrinin işinin təkmilləşdirilməsi, o cümlədən, onların iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi və dövlət büdcəsinin gəlirliliyinin artırılması məqsədilə *Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdinginin yaradılması və bununla əlaqədar bəzi məsələlərin həll edilməsi haqqında* Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 7 noyabr tarixli Fərmanına əsasən Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi (“AZCON” və ya “Holding”) publik hüquqi şəxs yaradılmışdır. Qrupun idarə edilməsi və ona nəzarət Holdingə həvalə edilmişdir.

Rusiya Federasiyasında qeydiyyatdan keçmiş və uzun müddət fəaliyyət göstərməyən Qrupun törəmə müəssisəsi — Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi Ltd MMC rəhbərliyin qərarı ilə 16 iyul 2024-cü il tarixində ləğv edilmişdir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

2023-cü ilin may ayında 2 yeni müəssisə — SA Maritime AFEZCO və ASCO Ship Management AFEZCO — Ələt Azad İqtisadi Zonasında (“ƏAİZ”) yaradılmış və qeydiyyatdan keçmişdir.

SA Maritime AFEZCO Qrup və SOCAR-a məxsus birgə müəssisədir və hər bir tərəfin şirkətdəki payı 50% təşkil edir. Qrup birgə müəssisənin nizamnamə kapitalına əlavə kimi 100,000 ABŞ dolları investisiya qoymuşdur. Birgə müəssisə xaricdə ticarət fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün yaradılmış və 2023-2024-cü illərdə Xəzər dənizindən kənar hövzələrdə fəaliyyət göstərmək məqsədilə 4 Aframax tipli gəmi almışdır.

SA Maritime AFEZCO ƏAİZ-in normativ-hüquqi bazası çərçivəsində fəaliyyət göstərir. ƏAİZ Azərbaycanda Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq yaradılmış və bir sıra azad zona güzəştləri təklif edən xüsusi iqtisadi zonadır. ƏAİZ-də qeydiyyatdan keçmiş müəssisələr sosial sığorta haqları, işçilərin əmək haqqı üzrə gəlir vergisi istisna olmaqla, bütün vergilərdən və gömrük rüsumlarından azaddırlar.

Qrupun Müşahidə Şurasının 30 noyabr 2023-cü il tarixli qərarına əsasən ASCO Logistics MMC və ASCO Mühafizə MMC ASCO Nəqliyyat MMC-nin tərkibinə daxil edilmişdir.

Qrupun rəsmi ünvanı Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri Neftçilər Prospekti 2-dir.

Seqment məlumatı

Əməliyyat seqmenti biznes fəaliyyətləri həyata keçirərək gəlir gətirən və ya xərc yarada bilən və əməliyyat nəticələri mütəmadi olaraq Qrupun rəhbərliyi tərəfindən nəzərdən keçirilən və haqqında ayrıca maliyyə məlumatları mövcud olan komponentdir. Qrup fəaliyyətini bir seqmentdə aparır və rəhbərlik onun fəaliyyətini MHBS-ə uyğun hazırlanmış konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bəyan edilən vergidən sonrakı mənfəət əsasında qiymətləndirir. Qrupun iki müştərisi vardır və hər birinin payına 31 dekabr 2024-cü il tarixinə itən il üzrə əldə olunan ümumi gəlirin 10%-dən çox hissəsi düşür (2023: 1 müştəri).

Coğrafi məlumat

Avropa – Qafqaz – Asiya (TRASEKA) nəqliyyat dəhlizində əlaqələndirici rol oynayan Azərbaycan Dəniz Gəmiçiliyi yüklərin və sərnişinlərin daşınması ilə eyni zamanda, dənizdə həyata keçirilən neft və qaz əməliyyatlarına müvafiq köməkçi xidmətlər göstərir. Şirkətin fəaliyyətinə aid olan digər ticarət marşrutu Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə dəmir yollarını birləşdirən yeni dəhliz “Bakı-Tbilisi-Qars Yeni Dəmir Yolu” layihəsidir. Bu layihə Xəzər dənizindən Avropaya Türkiyə vasitəsilə yeni səmərəli dəmir yolu dəhlizi açır. Rəhbərlik hesab edir ki, Türkiyə ilə Mərkəzi Asiya arasında ticarətin artması ticarət axınları, xüsusən də Orta Asiyadan Türkiyəyə idxal olunan xammallar və Türkiyədən ixrac olunan hazır məhsullarla bağlı ticarət axınlarının əldə edilməsinə əhəmiyyətli imkanlar yaradır. Rəhbərlik Xəzər dənizi və Qara dəniz regionlarında göstərilən xidmətləri bilavasitə bir-birindən asılı olan vahid integrasiya olunmuş xidmətlər toplusu kimi nəzərdən keçirir. Buna görə də rəhbərlik hər hansı regional bölgüdən asılı olmayaraq maliyyə məlumatlarını bütövlükdə təhlil etməyə üstünlük verir.

2. ƏHƏMİYYƏTLİ MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTİ MƏLUMATLARI

Mühasibat uçotunun əsasları

Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları MHBS Uçot Standartları əsasında hazırlanmışdır və bu hesabatların hazırlandığı tarixə buraxılmış və qüvvədə olan bütün MHBS Uçot Standartlarına uyğundur.

Hazırlanma əsasları

Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları ilkin dəyər əsasında hazırlanmışdır. İlkin dəyər, adətən, aktivlərin əldə edilməsi üçün təklif edilən məbləğin ədalətli dəyəri əsasında müəyyən olunur.

Ədalətli dəyər həmin qiymətin birbaşa müşahidə oluna bilən və ya digər qiymətləndirmə üsulu ilə hesablanmasından asılı olmayaraq qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasındakı adi əməliyyat üzrə aktivin satılması üçün alınmış və ya öhdəliyin ötürülməsi üçün ödənilmiş qiymətdir. Aktiv və ya öhdəliyin ədalətli dəyərini hesablayarkən Qrup qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçılarının aktiv və ya öhdəliyə qiymət qoyma zamanı nəzərə aldığı xüsusiyyətləri nəzərə alır. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında qiymətləndirmə və/və ya açıqlama məqsədləri üçün ədalətli dəyər, İcarələr adlı MHBS 16-nın tətbiq sahəsinə daxil olan lizinq əməliyyatları istisna olmaqla, ədalətli dəyərlə müəyyən oxşarlıqları olan, lakin ədalətli dəyər olmayan əsaslarla və qiymətləndirmələrlə, məsələn, *Mal-material ehtiyatları* adlı MUBS 2-dəki xalis satış dəyəri kimi müəyyən olunur.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bitən il üzrə Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün tətbiq edilən eyni uçot siyasətləri, təqdimat və hesablama metodları 31 dekabr 2024-cü il tarixinə bitən il üçün də tətbiq edilmişdir. Tətbiq edilən əhəmiyyətli uçot siyasətləri aşağıda göstərilmişdir.

Fasiləsizlik prinsipi

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının təsdiq olunduğu tarixdə Qrupun yaxın gələcəkdə öz fəaliyyətini fasiləsizlik prinsipi ilə davam etdirməsi üçün lazımi resurslara malik olması barədə rəhbərliyin əsaslı gözləntisi vardır. Beləliklə, Qrup konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipini tətbiq etmişdir.

Konsolidasiyanın əsasları

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları ana şirkətin və Qrup tərəfindən idarə olunan müəssisələrin hər il 31 dekabr tarixinə hazırlanmış maliyyə hesabatlarından ibarətdir. İdarəetmə aşağıdakı hallarda əldə olunur:

- Qrup investisiya obyektı üzərində səlahiyyətə malik olduqda;
- Qrup investisiya obyektından dəyişkən gəlirlərə məruz qaldıqda və ya belə gəlirlər üzrə hüquqa malik olduqda; və
- Qrup öz səlahiyyətindən istifadə edərək bu gəlirlərə təsir etmək qabiliyyətinə malik olduqda.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Faktlar və mövcud vəziyyətlər yuxarıda qeyd olunan üç idarəetmə elementindən birində və ya bir neçəsində dəyişikliklər olduğunu göstərdiyi təqdirdə, Qrup investisiya obyektini idarə edib-etməməsini yenidən qiymətləndirir.

Qrup investisiya obyektinin səsvermə hüquqlarının əksəriyyətinə malik olmadığı halda, səsvermə hüquqları investisiya obyektinin müvafiq fəaliyyətlərini birtərəfli şəkildə idarə etmək üçün praktiki imkanı təmin etdikdə Qrup həmin obyekt üzərində səlahiyyətə sahib olduğunu hesab edir. Qrup investisiya obyektində səsvermə hüquqlarının ona səlahiyyət vermək üçün yetərli olub-olmadığını qiymətləndirərkən bütün müvafiq fakt və şərtləri, o cümlədən aşağıdakıları nəzərə alır:

- Qrupun səsvermə hüquqları üzrə malik olduğu payın həcmnin digər səsvermə hüququ sahiblərinin paylarına nisbətə həcmi və bölgüsü;
- Qrupun, digər səsvermə hüququ sahiblərinin və ya digər tərəflərin malik olduğu potensial səsvermə hüquqları;
- digər müqavilə razılaşmalarından irəli gələn hüquqlar;
- səhmdarların əvvəlki yığıncaqlarındakı səsvermə qaydaları da daxil olmaqla, qərarların qəbul edilməsi olduğu vaxtda Qrupun müvafiq fəaliyyətlərini istiqamətləndirmək qabiliyyətinə malik olduğunu və ya olmadığını göstərən hər hansı əlavə faktlar və hallar, o cümlədən əvvəlki səhmdar iclaslarındakı səsvermə nümunələri.

Törəmə müəssisənin konsolidə edilməsi Qrupun bu törəmə müəssisə üzərində idarəetmə əldə etdiyi zaman başlayır və idarəetməni itirdiyi zaman dayandırılır. Xüsusilə, il ərzində əldə edilmiş və ya satılmış törəmə müəssisələrin nəticələri Qrupun idarəetməni əldə etdiyi tarixdən idarəetməni itirdiyi tarixə qədər mənfəət və ya zərərə daxil olunur.

Törəmə müəssisələrin maliyyə hesabatlarında istifadə olunmuş mühasibat uçotu siyasətlərini Qrupun uçot siyasətlərinə uyğunlaşdırmaq üçün lazım gəldikdə, törəmə müəssisələrin maliyyə hesabatlarına düzəlişlər edilir.

Qrupun üzvləri arasında əməliyyatlarla əlaqədar bütün qrupdaxili aktiv və öhdəliklər, kapital, gəlir və xərclər və pul vəsaitlərinin hərəkəti konsolidasiya zamanı bütünlüklə silinir.

Birgə müəssisələrə investisiyalar

Birgə müəssisə (“BM”) birgə nəzarəti həyata keçirən tərəflərin birgə razılaşma çərçivəsində xalis aktivlər üzərində hüquq əldə etdiyi birgə razılaşmadır. Birgə nəzarət müqavilədə nəzərdə tutulmuş razılaşma üzrə nəzarətin bölüşdürülməsini özündə ehtiva edir və belə nəzarət yalnız müvafiq fəaliyyətlər üzrə qərarlar bütün nəzarət edən tərəflərin yekdil razılığı ilə qəbul edildiyi hallarda mövcud olur.

Əhəmiyyətli təsirin və ya birgə nəzarətin müəyyən edilməsi zamanı nəzərdən keçirilən meyarlar törəmə müəssisələr üzərində nəzarəti müəyyən etmək üçün istifadə edilən meyarlarla oxşardır.

Qrupun birgə müəssisələrə investisiyaları kapitalda iştirak payı metodundan istifadə etməklə uçota alınır. Bu metoda əsasən, birgə müəssisəyə investisiya ilkin olaraq konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maya dəyəri ilə tanınır və daha sonra isə birgə müəssisənin mənfəət və ya zərərində və digər məcmu gəlirdə Qrupun payını tanımaq üçün düzəliş edilir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Birgə müəssisəyə sərmayə investisiya obyektinin birgə müəssisəyə çevrildiyi tarixdən etibarən kapitalda iştirak payı metodundan istifadə etməklə uçota alınır. Birgə müəssisəyə investisiyanın alınması zamanı investisiya dəyərinin investisiya obyektinin müəyyən edilə bilən aktiv və öhdəliklərinin xalis ədalətli dəyərində Qrupun payından artıq olan hər hansı hissəsi qudvil kimi tanınır və investisiyanın balans dəyərinə daxil edilir. Qrupun müəyyən edilə bilən aktiv və öhdəliklərin xalis ədalətli dəyərindəki payının investisiya dəyərindən artıq olan hissəsi yenidən qiymətləndirmədən sonra investisiyanın əldə edildiyi dövrdə mənfəət və ya zərərdə “sair əməliyyat gəlirləri” üzrə tanınır.

Qrupun birgə müəssisəyə xalis investisiyasının dəyərsizləşməsinə dair obyektiv sübut olduqda Qrupun investisiyası ilə bağlı hər hansı dəyərsizləşmə zərərinin tanınması zərurətinin olub-olmadığını müəyyən etmək məqsədilə *Aktivlərin dəyərsizləşməsi haqqında* MUBS 36-nın tələbləri tətbiq olunur. Lazım olduqda investisiyanın balans dəyəri MUBS 36-ya uyğun olaraq onun bərpa dəyərini (satış dəyəri çıxılmaqla istifadə və ədalətli dəyərin daha yüksək olanı) balans dəyəri ilə müqayisə etməklə vahid aktiv kimi yoxlanılır. Əgər birgə müəssisəyə investisiyanın bərpa dəyəri onun balans dəyərindən daha aşağı olarsa, fərq konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda “sair əməliyyat xərcləri”də tanınır. Tanınmış istənilən dəyərsizləşmə zərəri hər hansı aktivə, eləcə də investisiyanın balans dəyərində bir hissəsini təşkil edən qudvilə aid edilmir. Geri qaytarılan hər hansı dəyərsizləşmə zərərinin MUBS 36-ya uyğun olaraq daha sonra investisiyanın bərpa olunan məbləğinin artdığı həcmdə tanınır.

Birgə müəssisəyə investisiyalar Qrup üçün nəzərdə tutulan eyni hesabat dövrü üzrə hazırlanır. Lazım olduqda uçot siyasətlərini Qrupun siyasətlərinə uyğunlaşdırmaq məqsədilə düzəlişlər edilir.

Qısamüddətli və uzunmüddətli kimi təsnifləşdirmə

Qrup konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda aktiv və öhdəlikləri qısamüddətli və uzunmüddətli olmaqla təsnifləşdirir. Aktiv aşağıdakı hallarda qısamüddətli kimi təsnif edilir:

- normal əməliyyat dövründə realizə edilməsi gözlənildikdə və yaxud satılması və ya istifadə edilməsi planlaşdırıldıqda;
- əsasən ticarət məqsədləri üçün saxlanıldıqda;
- hesabat dövründən sonra 12 ay ərzində realizə edilməsi gözlənildikdə; və ya
- hesabat dövründən sonra ən azı on iki ay ərzində öhdəliyin ödənilməsi üçün mübadiləsi və ya istifadəsi məhdudlaşdırıldığı hallar istisna olmaqla, pul vəsaitləri və ya onların ekvivalentləri.

Bütün digər aktivlər uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilir. Öhdəlik aşağıdakı hallarda qısamüddətli kimi təsnif edilir:

- Normal əməliyyat dövründə ödənilməsi gözlənildikdə;
- Əsasən ticarət məqsədləri üçün saxlanıldıqda;
- Hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində ödənilməli olduqda; və ya
- Hesabat tarixindən sonra ən azı 12 ay ərzində öhdəliyin ödənilməsi üçün təxirə salmaq üçün şərtsiz hüququ olmadıqda.

Qrup bütün digər öhdəlikləri uzunmüddətli öhdəliklər kimi təsnif edir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri uzunmüddətli aktivlər və öhdəliklər kimi təsnif edilir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

Xarici valyutanın çevrilməsi

Şirkətin və onun törəmə müəssisələrinin funksional valyutası Azərbaycan Respublikasının Milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”), belə ki, Qrupun gəlirləri, xərcləri, alınmış mal-materialları və ticarət öhdəliklərinin qiymətləndirilməsi, yaranması, ödənilməsi və ya digər üsulla ölçülməsi Azərbaycan manatı ilə həyata keçirilir.

Qrupun müəssisələrinin Qrupun funksional valyutasından fərqli valyutalarla aparılan və Qrupun funksional valyutası ilə ölçülməmiş əməliyyatları aşağıdakı üsullarla çevrilir:

- Qrupun müvafiq müəssisəsinin funksional valyutası ilə ölçülməyən monetar aktiv və öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat tarixinə qüvvədə olan yekun məzənnəyə əsasən Qrupun funksional valyutasına çevrilir;
- Hər bir mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat üçün mənfəət və ya xərclər orta məzənnə ilə çevrilir (həmin orta məzənnə əməliyyat tarixlərində məzənnələrin məcmu təsirinə əsaslı şəkildə yaxın olmadıqda gəlir və xərclər əməliyyat tarixinə qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilir).

Qrupun müvafiq müəssisələrinin funksional valyutalarında yenidənölçülmə nəticəsində yaranan məzənnə gəlir və zərərləri konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda tanınır.

Müvafiq mübadilə məzənnələri aşağıdakılardır:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
AZN / ABŞ dollar	1.7000	1.7000
AZN / Avro	1.7724	1.8766

Maliyyə alətləri – əsas qiymətləndirmə üsulları

Maliyyə aləti bir müəssisədə maliyyə aktivinin digərində isə maliyyə öhdəliyi və ya kapital alətinin yaranması ilə nəticələnən istənilən müqavilədir. Təsnifat formasından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyər və ya aşağıda qeyd edildiyi kimi amortizasiya olunmuş dəyərlə uçota alınır.

Ədalətli dəyər ölçmə tarixində bazar iştirakçıları arasında aparılan müntəzəm əməliyyatlar zamanı aktivin satılmasından alına bilən və ya öhdəliyin köçürülməsinə görə ödənilə bilən məbləğdir. Ədalətli dəyər ölçülərkən aktivin satılması və ya öhdəliyin köçürülməsi əməliyyatının aşağıdakılardan birində aparılması ehtimal edilir:

- Aktivin və ya öhdəliyin əsas bazarı; və ya
- Əsas bazar olmadıqda aktiv və ya öhdəlik üçün ən əlverişli bazar.

Qrupun əsas və ya ən əlverişli bazara çıxışı olmalıdır. Aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyəri bazar iştirakçılarının öz ən yaxşı iqtisadi maraqlarına uyğun hərəkət etdiklərini fərz etməklə, aktiv və ya öhdəliyi qiymətləndirərkən bazar iştirakçılarının istifadə edəcəyi fərziyyələrə istinad etməklə ölçülür.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Qeyri-maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri ölçülərkən bazar iştirakçısının aktivini maksimum və ən yaxşı şəkildə istifadə etməklə və ya həmin aktivini maksimum və ən yaxşı şəkildə istifadə edəcək digər bazar iştirakçısına satmaqla iqtisadi fayda əldə etmək qabiliyyəti nəzərə alınır.

Qrup müşahidə edilə bilən bazar məlumatlarından maksimum istifadə edərək və müşahidə edilə bilməyən məlumatların istifadəsini minimuma endirərək mövcud şəraitdə münasib olan və ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün yetərli məlumatların olduğu qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir.

Ədalətli dəyəri konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında ölçülən və ya təqdim edilən bütün aktiv və öhdəliklər ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında ədalətli dəyər iyerarxiyası daxilində aşağıdakı kimi təsnifləşdirilir:

- Səviyyə 1 – Oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün fəal bazarda bəyan edilmiş qiymətlər (düzəliş edilməmiş) qiymətlər.
- Səviyyə 2 – Ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyə giriş məlumatları birbaşa və ya dolayı yolla müşahidə edilə bilən qiymətləndirmə üsulları.
- Səviyyə 3 – Ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyə giriş məlumatları müşahidə edilə bilməyən qiymətləndirmə üsulları.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında müntəzəm şəkildə tanınan aktiv və öhdəliklər üçün Qrup hər hesabat dövrünün sonunda təsnifləşdirməni yenidən qiymətləndirərək iyerarxiya daxilində Səviyyələr arasında köçürmələrin baş verib-vermədiyini müəyyən edir (ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyə giriş məlumatları əsasında).

İlkin dəyər alışı tarixinə aktivini almaq üçün ödənilmiş pul vəsaitləri və ya onların ekvivalentlərinin məbləğini və yaxud verilmiş digər resursların ədalətli dəyərini əks etdirir və əməliyyat xərclərini ehtiva edir. İlkin dəyərlə qiymətləndirmə yalnız bazar qiymətləri olmayan və ədalətli dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bilməyən kapital alətləri üzrə investisiyalara tətbiq edilir.

Əməliyyat xərcləri bilavasitə maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə bağlı olan əlavə xərcləri əks etdirir. Əlavə xərclər əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də ötürülmə üzrə vergi və rüsumlar daxildir. Borc öhdəlikləri üzrə müqafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri əməliyyat xərclərinə daxil edilmir.

Amortizasiya olunmuş dəyər maliyyə alətinin ilkin tanınması zamanı hər hansı əsas məbləğ ödənişləri çıxılmaqla, lakin hesablanmış faizlər daxil edilməklə, maliyyə aktivləri üçün gözlənilən kredit zərərləri üzrə hər hansı ehtiyat çıxılmaqla tanındığı məbləğdir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər hansı müqafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəliri və faiz xərcləri, o cümlədən, hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya olunmuş diskont və ya müqafat (əgər varsa, verilmə zamanı təxirə salınmış haqlar daxil olmaqla) ayrıca göstərilir və konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın müvafiq maddələrinin balans dəyərlərinə daxil edilir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində bölüşdürülməsi metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi, təxmin edilən gələcək pul ödənişləri və ya daxilolmalarını (gələcək kredit zərərləri istisna olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin ümumi balans dəyərində dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir. Diskont dəyərinin hesablanmasına effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edən müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış bütün komissiyalar daxildir. İlk tanınma zamanı əldə edilmiş və ya verilmiş kredit (“ƏVKD”) üzrə dəyərsizləşmiş aktivlər üçün effektiv faiz dərəcəsi kredit riski nəzərə alınmaqla düzəliş edilir, yəni onlar müqavilə üzrə ödənişlər deyil, ilk tanınma zamanı gözlənilən pul vəsaitlərinin hərəkəti əsasında hesablanır.

Maliyyə aktivləri

Bütün maliyyə aktivlərinin tanınması və tanınmasının dayandırılması əməliyyat tarixində baş verir, bu zaman maliyyə aktivinin alışı və ya satışı müqavilə əsasında yerinə yetirilir və bu müqavilə şərtlərinə əsasən maliyyə aktivlərinin müvafiq bazarda müəyyən olunan tarixlərdə çatdırılması tələb olunur. Maliyyə aktivləri ilk olaraq əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ədalətli dəyərle ölçülür.

9 sayılı MHBS-nin əhatə dairəsinə aid olan tanınmış bütün maliyyə aktivlərinin daha sonra Qrupun maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi üzrə biznes modelinə və maliyyə aktivlərinin müqavilə üzrə pul axınlarının xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq amortizasiya olunmuş dəyərle və ya ədalətli dəyərle ölçülməsi tələb olunur.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Qrup amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülən maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərərləri üçün zərər ehtiyatı tanır. Gözlənilən kredit zərərlərinin məbləği müvafiq maliyyə alətinin ilk tanındığı dövrdən etibarən kredit riskində yaranan dəyişiklikləri əks etdirmək üçün hər hesabat tarixində yenilənir. Qrup hər zaman ticarət debitor borcları üzrə ömürlük gözlənilən kredit zərərlərini (GKZ) uçotda tanır. Ticarət debitor borcları üzrə gözlənilən kredit zərərləri borcalanlara xas olan faktorları, ümumi iqtisadi şəraiti, habelə uyğun olduqda pulun zaman dəyərini, hesabat tarixində hadisələrin cari və proqnozlaşdırılan gedişatını nəzərə alaraq Qrupun keçmiş kredit zərəri təcrübəsinə əsaslanan ehtiyat matrisasından istifadə etməklə hesablanır.

Bütün digər maliyyə alətləri üçün ilk tanınmadan sonra kredit riskində mühüm artım olduqda Qrup ömürlük GKZ-ni tanır. Lakin maliyyə aləti üzrə kredit riskində ilk tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artım olmazsa, Qrup maliyyə aləti üçün zərər ehtiyatını 12 aylıq GKZ-yə bərabər məbləğdə ölçür.

Ömürlük GKZ maliyyə alətinin gözlənilən müddəti ərzində bütün mümkün defolt hadisələrindən yaranacaq gözlənilən kredit zərərlərini əks etdirir. 12 aylıq GKZ isə ömürlük GKZ-nin hesabat tarixindən sonrakı 12 ay ərzində maliyyə alətləri üzrə mümkün defolt hadisələrindən yarana bilən hissəsini əks etdirir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

(i) Kredit riskində əhəmiyyətli artım

Maliyyə aləti üzrə kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını qiymətləndirmək üçün Qrup hesabat tarixində maliyyə aləti üzrə yaranan defolt riskini ilkin tanınma tarixində maliyyə aləti üzrə yaranan defolt riski ilə müqayisə edir. Bu qiymətləndirməni apararkən Qrup kəmiyyət və keyfiyyət baxımından uyğun olan təsdiqləyici məlumatları, habelə keçmiş təcrübəni və mühüm xərc və səylər olmadan əldə edilə bilən proqnoz tipli məlumatları nəzərə alır.

Proqnoz tipli məlumatlara Qrupun debitorlarının fəaliyyət göstərdiyi sənaye sahələri ilə bağlı iqtisadi ekspert hesabatlarından, maliyyə təhlillərindən, dövlət idarələrindən, müvafiq elmi-tədqiqat mərkəzlərindən və oxşar təşkilatlardan əldə olunmuş gələcək perspektivlər, habelə Qrupun əsas əməliyyatları ilə bağlı müxtəlif xarici mənbələrdən əldə olunan cari və gələcək dövrlər üzrə iqtisadi məlumatlar daxildir.

İlkin tanınma dövründən etibarən kredit riskinin nə dərəcədə əhəmiyyətli artdığını qiymətləndirərkən aşağıdakı məlumat xüsusilə nəzərə alınmalıdır:

- Maliyyə alətinin daxili və ya xarici (əgər varsa) kredit reytingində faktiki və ya gözlənilən əhəmiyyətli zəifləmə;
- Konkret maliyyə aləti üzrə xarici bazarda kredit riski göstəricilərinin əhəmiyyətli dərəcədə pisləşməsi, məsələn, kredit spreadində, debitor üçün kredit defolt svop qiymətlərində əhəmiyyətli artım, yaxud maliyyə aktivinin ədalətli dəyərinin onun amortizasiya olunmuş dəyərindən daha az olduğu müddət və dərəcə;
- Biznes, maliyyə və ya iqtisadi şəraitlərdə debitorun öz borc öhdəliklərini yerinə yetirməsi bacarıqlarının əhəmiyyətli dərəcədə zəifləməsinə səbəb olan hazırkı və ya proqnozlaşdırılmış mənfi dəyişikliklər;
- Debitorun əməliyyat nəticələrində hazırkı və ya gözlənilən əhəmiyyətli zəifləmə;
- Eyni debitorun digər maliyyə alətləri üzrə kredit riskində əhəmiyyətli artımın olması; və
- Debitorun öz borc öhdəliklərini yerinə yetirməsi bacarığının əhəmiyyətli dərəcədə zəifləməsinə səbəb olan debitorla bağlı qanunvericilik, iqtisadi və ya texnoloji mühitdəki cari və ya gözlənilən mühüm mənfi dəyişiklik.

Yuxarıdakı qiymətləndirmənin nəticəsindən asılı olmayaraq müqavilə əsasında ödənişlər 30 gündən artıq gecikdirildiyi halda Qrup maliyyə aləti üzrə kredit riskinin, əksini göstərən müvafiq və etibarlı məlumatlar olmasa, ilkin tanınma dövründən etibarən əhəmiyyətli dərəcədə artdığını zənn edir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Yuxarıda qeyd olunanlara baxmayaraq hesabat tarixində maliyyə alətinin aşağı kredit riskli olduğu müəyyən olunarsa, Qrup maliyyə aləti üzrə kredit riskinin ilkin tanınma dövründən etibarən əhəmiyyətli dərəcədə artmadığını ehtimal edir. Maliyyə aləti aşağıdakı hallarda aşağı kredit riskli hesab olunur:

1. Maliyyə aləti üzrə defolt riski aşağı olduqda;
2. Borcalan yaxın müddətdə müqavilə üzrə nağd pul axınları ilə bağlı öhdəliklərini yerinə yetirməsi üçün böyük imkanlara malik olduqda; və
3. Uzun müddət ərzində iqtisadi və biznes şəraitində arzuolunmaz dəyişikliklər nəticəsində borcalanın müqavilə üzrə pul axınları ilə bağlı öhdəliklərini yerinə yetirmək qabiliyyətinin zəifləməsi ehtimalı olduqda, lakin bu mütləq deyil.

Qlobal anlayışa əsasən aktiv “investisiya dərəcəli” xarici kredit reytinginə və ya xarici reyting olmadıqda aktiv “icra oluna bilən” daxili reytingə malik olduqda Qrup maliyyə aktivini aşağı kredit riskli hesab edir. İcra oluna bilən reyting dedikdə qarşı tərəfin güclü maliyyə mövqeyinə malik olması və gecikən ödənişlərin olmaması nəzərdə tutulur.

Qrup kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmamasını müəyyən etmək üçün istifadə olunan meyarların effektivliyinə mütəmadi olaraq nəzarət edir və gecikmələr yaranmadan öncə meyarların kredit riskindəki əhəmiyyətli artımı müəyyən edə bilməsi üçün onlara müvafiq dəyişikliklər edir.

(ii) Defolt anlayışı

Keçmiş təcrübə daxili və kənar mənbələrdən əldə olunan məlumat əsasında debitorun öz kreditorlarına, eləcə də Qrupa tam həcmdə ödəniş edə bilməyəcəyini göstərsə, Qrup bunu daxili risklərin idarə edilməsi məqsədləri üçün defolt hadisəsi hesab edir.

Yuxarıdakı təhlillərdən asılı olmayaraq, maliyyə aktivini 90 gündən artıq gecikdirildiyi halda Qrup defolt baş verdiyini hesab edir, lakin Qrupda daha münasib defolt meyarının uyğun olduğunu təsdiq edən müvafiq və etibarlı məlumat olduğu hallar istisnadır.

(iii) Kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivini ilə bağlı gələcəkdə təxmin edilən pul daxilolmalarına mənfi təsir göstərən bir və ya bir neçə hadisə baş verdikdə maliyyə aktivini kredit üzrə dəyərsizləşmiş olur. Aşağıdakı hallarda müşahidə edilə bilən məlumatlar maliyyə aktivinin kredit üzrə dəyərsizləşməsinə təsdiq edir:

- (a) Emitent və ya borcalanın əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri;
- (b) Müqavilənin pozulması, məsələn, defolt və ya gecikmə hadisəsi (yuxarıda (ii) bax);
- (c) Borcalanın maliyyə çətinlikləri ilə əlaqədar iqtisadi və ya müqavilə ilə bağlı səbəblərdən borcalanın kreditoru (kreditorları) borcalana digər hallarda kreditorun (kreditorların) nəzərdən keçirməyəcəyi güzəşt(lər)i təqdim etdikdə;
- (d) borcalanın müflis olacağı və ya maliyyə strukturunun yenidən təşkil ediləcəyi güman olunduqda; və ya
- (e) maliyyə çətinlikləri səbəbindən qeyd olunan maliyyə aktivinin təqdim edildiyi fəal bazarların yox olması.

Ayrıca bir hadisəni müəyyən etmək mümkün olmaya bilər, əvəzində, bir neçə hadisənin birgə təsiri maliyyə aktivlərinin kredit üzrə dəyərsizləşməsinə səbəb ola bilər.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

(iv) Silinmə siyasəti

Debitorun kəskin maliyyə çətinliyinin olduğunu və bunun aradan qaldırılması üçün real imkanların olmadığını göstərən məlumat olduqda, məsələn, debitor likvidasiya olunduqda və ya müflisləşdikdə və ya ticarət debitor borcları halında vəsaitlər iki ildən artıq müddətdə ödənilmədikdə, Qrup bu hallardan hansının daha tez baş verməsindən asılı olaraq maliyyə aktivini silir. Silinmiş maliyyə aktivlərinə Qrupdakı kreditin qaytarılması prosedurlarına uyğun olaraq, müvafiq olduqda hüquq məsləhəti nəzərə alınmaqla icbari tədbirlər tətbiq oluna bilər. Qrupun icbari fəaliyyətləri üzrə qaytarılan hər hansı vəsaitlər dəyərsizləşmə gəliri ilə nəticələnir və mənfəət və ya zərər hesablarında tanınır.

(v) Gözlənilən kredit zərərlərinin ölçülməsi və tanınması

Gözlənilən kredit zərərləri defolt ehtimalını, defolt nəticəsində yaranan zərərin həcmi (defolt baş verdikdə zərərin ölçüsünü) və defolt zamanı riskə məruz qalan məbləği nəzərə almaqla ölçülür. Defoltun ehtimalı və defolt zamanı yaranan zərərin həcmi yuxarıda qeyd edildiyi kimi proqnozlar nəzərə alınmaqla keçmiş məlumatlar əsasında qiymətləndirilir. Maliyyə aktivləri üçün defolt riskinə məruz qalan məbləğ isə hesabat tarixində aktivlərin ümumi balans dəyərindən ibarətdir.

Maliyyə aktivləri üçün gözlənilən kredit zərərləri müqavilə üzrə Qrupa ödənilməli olan bütün vəsaitlərlə Qrupun əldə etməsi gözlənilən məbləğlər arasındakı fərqi effektiv faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırmaqla hesablanır.

Əvvəlki hesabat dövründə Qrup maliyyə aləti üçün zərər ehtiyatını ömürlük GKZ ehtiyatına bərabər məbləğdə ölçmüş, lakin cari hesabat tarixində müəyyən etmişdir ki, ömürlük GKZ üçün tələblər yerinə yetirilmir və bu səbəbdən də Qrup, sadələşdirilmiş yanaşmanın tətbiq edildiyi aktivlər istisna olmaqla, cari hesabat tarixində zərər ehtiyatını 12 aylıq GKZ-yə bərabər məbləğdə qiymətləndirir.

Qrup bütün maliyyə alətləri üçün dəyərsizləşmə gəlirini və ya zərərinə onların balans dəyərinə zərər ehtiyatında müvafiq düzəlişlər etməklə mənfəət və ya zərər hesablarında tanıyır.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Qrup yalnız aktivdən pul daxilolmaları üzrə onun müqavilə hüquqlarının vaxtı bitdikdə, yaxud maliyyə aktivini və aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün risk və mükafatları əsas etibarilə digər müəssisəyə ötürdükdə maliyyə aktivinin tanınmasını dayandırır. Qrup aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün risk və mükafatları əsas etibarilə nə digər tərəfə ötürməsə, nə də özündə saxlamasa və köçürülmüş aktiv üzərində nəzarətini davam etdirsə, o, aktiv üzrə qalan iştirak payını və bununla əlaqədar ödəyəcəyi məbləğlər müqabilində öhdəliyi uçotda tanıyır. Qrup ötürülmüş aktiv üzrə mülkiyyət hüququ ilə bağlı risk və mükafatları əsas etibarilə özündə saxlayarsa, o, belə aktivini uçotda tanımağa davam edir və aldığı məbləğlər ilə əlaqədar girovu təmin edilmiş borc vəsaitlərini də uçotda tanıyır.

Amortizasiya olunmuş dəyərlə tanınan maliyyə aktivinin tanınması dayandırıldığı halda, maliyyə aktivinin balans dəyəri ilə alınmış və alınacaq məbləğlər arasında fərq mənfəət və ya zərərdə tanınır.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri əməliyyat xərcləri çıxılmaqla, ilk olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. Maliyyə öhdəlikləri daha sonra effektiv faiz metodundan istifadə etməklə və faiz xərcini faktiki gəlir əsasında tanımaqla amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür. Qrupun maliyyə öhdəliklərinə kreditlər və borclar və ticarət və digər kreditor borcları daxildir.

Tanınmanın dayandırılması

Maliyyə öhdəliyinin tanınması müvafiq öhdəlik yerinə yetirildikdə və ya ləğv olunduqda, yaxud müddəti başa çatmış olduqda dayandırılır. Mövcud maliyyə öhdəliyi eyni kreditorun tamamilə fərqli şərtlərlə digər öhdəliyi ilə əvəz edildikdə və ya mövcud öhdəliyin şərtləri əhəmiyyətli şəkildə dəyişdirildikdə, belə mübadilə və ya dəyişiklik ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliyin tanınması kimi qəbul edilir. Balans məbləğlərində müvafiq dəyişiklik konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda tanınır.

Maliyyə alətlərinin əvəzləşdirilməsi

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri yalnız uçotda tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanuni hüquq mövcud olduqda və xalis məbləğ əsasında hesablaşmalar aparılması, yaxud eyni vaxtda aktivlərin satılması və öhdəliyin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulduqda qarşılıqlı əvəzləşdirilir, xalis məbləğ isə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda açıqlanır.

Ticarət və digər debitor borcları

Ticarət və digər debitor borcları ilk olaraq ədalətli dəyərlə tanınır, daha sonra isə gözlənilən kredit zərərləri üçün hər hansı ehtiyat çıxılmaqla, effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə tanınır. Debitor borclar Qrupun məbləği şərtsiz olaraq əldə etmək hüququnu əks etdirir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri əsasən bank qalıqlarından ibarətdir.

Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri

Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri kateqoriyasından ayrıca təqdim olunur. Məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri ƏDV depozit hesabındakı məbləğləri əks etdirir və konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat məqsədləri üçün pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərindən çıxarılır.

İstiqrazlara investisiyalar

İstiqrazlara investisiyalar ilk olaraq ədalətli dəyərlə tanınır, daha sonra isə gözlənilən kredit zərərləri üçün hər hansı ehtiyat çıxılmaqla, effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə tanınır.

Ticarət kreditor borcları

Ticarət kreditor borcları qarşı tərəf müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirdikdə hesablanır.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Ticarət kreditor borclar ilk olaraq ədalətli dəyərlə tanınır, daha sonra isə effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

Kreditlər və borclar

Bütün kreditlər ilk olaraq kreditlərlə bağlı emissiya xərcləri çıxılmaqla əldə edilən daxilolmaların ədalətli dəyərində tanınır. Kreditlər və borclar effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə uçota alınır.

Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlığın tikintisini maliyyələşdirmək üçün alınmış kreditlər üzrə faiz xərcləri aktivli istifadəyə yararlı vəziyyətə gətirmək üçün onun tikintisinin tamamlanması və ya hazırlanması üçün tələb olunan dövr ərzində kapitallaşdırılır. Bütün digər borclanma məsrəfləri xərclərə aid edilir.

Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlıq

Tamamlanmamış tikili, əsas vəsaitlər əgər varsa yığılmış köhnəlmə və yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə uçota alınır. Tanınma meyarına uyğun olduqda, tikili və avadanlığın əvəzlənən hissəsi üçün xərclər və uzunmüddətli tikinti layihələri üçün borclanma xərcləri həmin dəyərə daxil edilir. Tikili və avadanlığın mühüm hissələrinin vaxtaşırı dəyişdirilməsi tələb olunarsa, Qrup bu hissələri ayrıca onların müvafiq istifadə müddətləri əsasında amortizasiya edir.

Eynilə, tanınma meyarı yerinə yetirilərsə, əsaslı texniki baxış keçirilərkən onun dəyəri tikili və avadanlığın balans dəyərində əvəzlənmə kimi tanınır. Bütün digər təmir və texniki xidmət xərcləri yarandığı zaman mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Gəmilər

Gəmilər təqribən beş ildən bir həyata keçirilən yoxlamalar zamanı müəyyən edilmiş xüsusi komponentlərin əsaslı yoxlamasından və əsaslı təmirindən keçir (“klass təmir”). Klass təmir xərcləri çəkildiyi zaman gəminin balans dəyərinin bir hissəsi kimi kapitallaşdırılır.

Tam amortizasiya olunmuş gəmilər üçün kapitallaşdırılmış klass təmir xərcləri növbəti planlı klass təmirinədək olan dövr ərzində düzxətli köhnəlmə metodu əsasında amortizasiya olunur. Digər gəmilər üçün klass təmir xərcləri gəminin qalan faydalı istifadə müddəti ərzində amortizasiya olunur, belə ki, növbəti baxış zamanı həmin hissələr üçün digər təmir işlərinin tələb olunacağı ehtimal edilə bilmir.

Gəmilər üzrə daha sonrakı tarixlərdə yaranan əhəmiyyətli yenidənqurma və digər əsaslı təmir xərcləri hər bir aktivin balans dəyərinə daxil edilir. Onlar o halda ayrıca aktiv kimi tanına bilər ki, həmin maddə ilə bağlı gələcək iqtisadi faydaların Qrup üçün faydalı olması ehtimalı olsun və aktivin alışı dəyərinin etibarlı şəkildə müəyyən edilməsi mümkün olsun. Adi təmir və xidmət xərcləri çəkildiyi hesabat dövründə xərclər kimi tanınır.

Gəmilər onlar üçün təxmin edilən faydalı istifadə müddətləri ərzində amortizasiya olunur. Aktivlərin təxmin edilən faydalı istismar müddətləri və qalıq dəyərlərinə hər hesabat dövrünün sonunda yenidən baxılır və zəruri hallarda gözlənilən gələcək iqtisadi faydalarda baş vermiş dəyişiklikləri əks etdirmək üçün düzəliş edilir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Köhnəlmə

Gəmiçilik sənayesi ilə bağlı gəmilər, əmlak, tikili və avadanlıq düzxətli amortizasiya metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunur. Tamamlanmamış tikililərə amortizasiya hesablanmır.

Qrupun gəmilərinin, əmlak, tikili və avadanlığının təxmin edilən faydalı istifadə müddətləri aşağıdakı kimidir:

Binalar və tikililər	15 ildən 30 ilədək
Maşın və avadanlıq	3 ildən 25 ilədək
Gəmilər və liman qurğuları	3 ildən 30 ilədək
Nəqliyyat vasitələri, mebel və digər	3 ildən 10 ilədək

Gəmilərin, əmlak, tikili və avadanlığın gözlənilən istifadə müddətləri hər il nəzərdən keçirilir və lazım olduqda onların faydalı istifadə müddətindəki dəyişikliklər gələcək dövrlər üzrə uçota alınır.

Aktivin artıq köhnəldiyi və faydalı istifadə müddəti başa çatdığı halda hesablanmış satış xərcləri çıxılmaqla Qrupun həmin aktivin satışı nəticəsində əldə edəcəyi təxmin edilən məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Qrupun aktivlərin fiziki istismar müddətinin sonunadək onları istifadə edəcəyi ehtimalını və onların likvidasiya dəyərinin əhəmiyyətli olmadığını nəzərə alaraq aktivlərin qalıq dəyəri sıfır olaraq müəyyən edilir. Aktivlərin qalıq dəyərləri hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və lazım olduqda düzəliş edilir.

Mal-material ehtiyatları

Mal-material ehtiyatları maya dəyəri və xalis satış dəyəri arasında daha az olanı ilə əks olunur. Xalis satış dəyəri ehtimal edilən tamamlanma xərcləri və hesablanmış satış xərcləri çıxılmaqla adi fəaliyyət zamanı təxmin edilən satış qiymətini əks etdirir.

Qiymət orta dəyər metodundan istifadə etməklə hesablanır. Maya dəyərinə gəmilərin təmiri və saxlanması üçün materialların birbaşa alış xərcləri və mal-materialların hazırkı vəziyyətə və yerə gətirilməsi üçün çəkilmiş digər xərclər daxildir.

Qabaqcadan ödənişlər

Qabaqcadan ödənişlər dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla maya dəyəri ilə uçota alınır. Qabaqcadan ödənişə aidiyyəti olan mal və ya xidmətlərin bir ildən sonra əldə ediləcəyi gözləniləndə və yaxud qabaqcadan ödəniş ilkin tanınma zamanı uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilən aktivlərlə bağlı olduqda belə ödəniş uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilir. Qrup aktiv üzərində nəzarəti əldə etdikdə və həmin aktivlərlə bağlı Qrupa gələcəkdə iqtisadi mənfəətin daxil olması ehtimalı olduqda, belə aktivlərin alınması üçün qabaqcadan edilmiş ödənişlər aktivin balans dəyərinə köçürülür. Qabaqcadan ödənişə aidiyyəti olan aktivlərin, mal və ya xidmətlərin əldə olunmayacağı müəyyən edildikdə, belə ödənişin balans dəyəri uyğun qaydada silinir, müvafiq dəyərsizləşmə zərəri dövr üzrə mənfəət və ya zərər hesablarında tanınır.

Dividendlər

Dividendlərin ödənilməsi təsdiq edildikdə və belə paylama artıq Qrupun səlahiyyətlərində olmadıqda Qrup dividend ödəmək öhdəliyini tanıyır. Azərbaycan Respublikasının korporativ qanunlarına uyğun olaraq, dividendlərin paylanmasına səhmdar tərəfindən təsdiq edildikdə icazə verilir. Müvafiq məbləğ birbaşa kapitalda tanınır.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Hökumətə ayırmalar

Hökumətə ayırmalar dedikdə Hökumətin müvafiq qərarı əsasında Qrupdan dövlətə, müxtəlif dövlət təşkilatlarına və dövlət tərəfindən idarə olunan layihələrə ödənilməsi tələb oluna bilən pul ödənişləri və ya maliyyələşmələr nəzərdə tutulur. Belə ödəmələr kapitalda azalma kimi qeydə alınır. Qeyri-monetar aktivlərin ötürməsi formasında ödəmələr ötürülmüş aktivlərin balans dəyərində tanınır.

Əlavə dəyər vergisi

Vergi orqanları satış və alışlar üzrə əlavə dəyər vergisinin (“ƏDV”) xalis əsasla ödənilməsinə icazə verir.

Ödənilməli ƏDV

Ödənilməli ƏDV hesabat tarixində ödənilmiş alışlar üzrə ƏDV-ni çıxmaqla, satışlara aid olan vergi məbləğindən ibarətdir. Satışlara aid olan ƏDV ödəniş alınanda vergi orqanlarına ödənilməlidir. Konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat tarixində satışlarla bağlı ödənilməmiş ƏDV də ödənilməli ƏDV-yə daxil edilir.

Debitor borclarının dəyərsizləşməsi ilə bağlı ehtiyat yaradıldıqda, dəyərsizləşmə zərəri uyğun olduqda ƏDV daxil olmaqla debitor borcun ümumi məbləğində qeydə alınır. ƏDV üzrə əlaqəli təxirə salınmış öhdəlik debitor borcun vergi məqsədləri üçün silinməsinə qədər saxlanılır.

Əvəzləşdirilə bilən ƏDV

Əvəzləşdirilə bilən ƏDV hesabat tarixində ödənilməmiş alışlara aiddir. Əvəzləşdirilə bilən ƏDV alışlar üçün ödəniş aparılarkən satış üzrə ƏDV-yə qarşı geri alına bilər.

Əməliyyat vergiləri

Azərbaycanda Qrupun fəaliyyətlərinə tətbiq edilən müxtəlif başqa vergilər (əmlak vergisi, sosial vergi və ödəmə mənbəyində tutulan vergi kimi) vardır. Bu vergilər konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda əməliyyat xərclərinin tərkibinə daxil edilir.

Gəlirin tanınması

Qrupun gəlirləri əsasən ofşor xidmətlərin satışından (taym-çarter müqavilələrindən), yük və sərnişin daşımalarından (reys çarter müqavilələrindən) yaranır. Gəlir xidmətlər və ya mallar üzrə nəzarət belə xidmət və ya mallar qarşılığında Qrupun əldə etməyi gözlədiyi məbləğ həcmində müştəriyə ötürüldükdə tanınır.

Qrup, adətən malları və ya xidmətləri müştəriyə ötürməzdən əvvəl onlara nəzarət etdiyi üçün öz gəlir razılaşmalarında əsas tərəf kimi çıxış etdiyi qənaətinə gəlmişdir.

İcarə gəliri berbout və taym çarter müqavilələrindən yaranan gəlirlərdən ibarətdir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Reys çarterlərindən gəlirlər

Reys çarterlərindən gəlirlər gəminin sifarişçinin bir ton yük üçün razılaşdırılmış fraxt dərəcəsi ilə ödənişi müqabilində bir və ya bir neçə yerdə yükü vurub bir və ya bir neçə yerdə yükü boşaltmaqla spot bazarında və fraxt müqaviləsi üzrə yükün daşınmasından əldə edilir. Fraxt müqavilələrində gəmidə yükün vurulması və boşaldılması üçün mövcud olan vaxt həcminə dair şərtlər nəzərdə tutulur. Bu şərtlər pozularsa Qrup, demerec gəliri formasında əlavə vaxta görə təzminat alır. Demerec, onun ödənilməsi mümkün olduğu andan reysin qalan müddəti üzrə tanınan dəyişkən məbləğdir. Gəlirin tanınması metodunu tətbiq etməklə, rəhbərlik hesab edir ki, reys çarteri üçün icra öhdəliyinin yerinə yetirilməsi gəmi yükürmə limanına çatanda başlayır və yük boşaltma limanında yük boşalanda başa çatır (yükləmədən boşaldılmaya qədər, bu halda müştəri ilə müqavilənin müddəti başa çatdıqda).

Qrup icra öhdəliyinin yerinə yetirilməsi üzrə irəliləyişin ölçülməsi üçün nəticə metodundan istifadə edir, yəni reys üzrə gəlirlər yükləmə anından yükboşaltmanın tamamlanması gözlənilədiyi tarixədək keçən vaxt əsasında proporsional qaydada tanınır.

Taym-çarterlərindən gəlirlər

Taym-çarterlərindən gəlir icarə və xidmət komponentlərindən ibarətdir. İcarə komponentinə aid edilən gəlir icarə kimi uçota alınır və xidmət göstərildikcə, həmin çarterlərin icarə müddəti ərzində, icarə ödənişlərinin sabit olduğu həcmdə, düzxətli amortizasiya üsulu ilə tanınır. Dəyişkən icarə ödənişləri dəyişkənlik aradan qaldırıldıqda tanınır. Taym-çarter gəliri xidmət komponentinin “xərc üstəgəl” metoduna istinadən hesablanmış nisbi ədalətli dəyəri əsasında komponentə aid edilir və ekipaj xərcləri, texniki xidmət, əməliyyat xərclərinin eskalasiyası ilə gəminin sığortası və xüsusi əlavə xidmətlər üçün haqları əks etdirir. Taym-çarter müddətində gəmi kirayəçisi eyni zamanda mənfəət əldə etdikdə və istifadə etdikdə taym-çarterində xidmət komponenti vahid icra komponentini əks etdirir və icarəçi bu faydaları taym-çarteri müddəti ərzində eyni zamanda qəbul edir və istifadə edir.

Digər gəlirlər

Agent xidmətləri və təhsil haqları kimi əsas olmayan əməliyyat fəaliyyətlərindən əldə edilən digər gəlirlər xidmətlərin göstərildiyi dövrdə tanınır.

Müqavilə aktivləri

Müqavilə aktivləri müştəriyə çatdırılan mallar və xidmətlər müqabilində ödənişin alınması hüququdur. Qrup malları və xidmətləri müştərinin ödəniş etməsindən və ya ödəniş müddətinin çatmasından əvvəl ötürərsə müqavilə aktivləri əldə edilmiş şərti ödəniş üçün tanınır.

Müqavilə öhdəlikləri

Müqavilə öhdəliyi Qrupun müştəridən ödəniş aldığı (və ya ödəniş almalı olduğu) mal və xidmətlərin müştəriyə ötürülməsi öhdəliyidir. Müştəri ödənişi Qrupun mal və xidmətləri müştəriyə ötürdükdən əvvəl etdikdə, müqavilə öhdəliyi ödəniş edildə və ya edilməli olanda (hansının daha öncə baş verməsindən asılı olaraq) tanınır. Müqavilə öhdəlikləri Qrup müqavilə üzrə öhdəliyini yerinə yetirdikdə gəlir kimi tanınır.

Əlaqəli tərəflər

Əlaqəli tərəflər haqqında məlumat 24 sayılı *Əlaqəli tərəflər barədə açıqlamalar* adlı MUBS-a uyğun olaraq açıqlanır.

Dövlətin iqtisadi və sosial siyasəti Qrupun maliyyə vəziyyətinə, əməliyyat nəticələrinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsir edir.

Əlaqəli tərəflər öz aralarında əlaqəli olmayan tərəflərin apara bilmədiyi əməliyyatları həyata keçirə bilər və əlaqəli tərəflər arasında aparılan əməliyyatların şərtləri, müddətləri və məbləğləri əlaqəli olmayan tərəflər arasında aparılan əməliyyatlarla eyni olmaya bilər.

Cari və təxirə salınmış vergi

Mənfəət vergisi xərcinə cari və təxirə salınmış vergilər daxildir və o, digər məcmu gəlir və ya birbaşa kapitalda eyni və ya fərqli dövrlərdə tanınmış maddələrə aid olduğu hallar istisna olmaqla mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Cari vergi – cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb olunan mənfəət və ya zərərlərlə əlaqədar vergi orqanlarına ödənilməsi və ya onlardan geri alınması gözlənilən məbləğlərdir. Cari mənfəət vergiləri konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında hesabat tarixinədək qüvvədə olan və ya faktiki olaraq qüvvəyə minmiş müvafiq qanunvericiliyə uyğun olaraq təqdim olunur.

Vergi yanaşmasının qeyri-müəyyən olduğu, lakin gələcəkdə vergi orqanına vəsaitlərin ödənilməsi ehtimalının yüksək olduğu məsələlər üçün ehtiyat tanınır. Ehtiyatlar ən yaxşı təxmin əsasında ödənilməsi gözlənilən məbləğ kimi ölçülür. Qiymətləndirmə Qrup daxilində vergi mütəxəssislərinin bu cür fəaliyyətlərlə bağlı keçmiş təcrübə ilə dəstəklənən mülahizələrinə və müəyyən hallarda mütəxəssisin müstəqil vergi məsləhətinə əsaslanır.

Təxirə salınmış vergi konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı aktiv və öhdəliklərin balans dəyərləri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanması istifadə olunan müvafiq vergi bazası arasındakı müvəqqəti fərqlər üzrə ödənilməsi və ya geri alınması gözlənilən vergidir və öhdəlik metodu ilə uçota alınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri adətən vergiyə cəlb olunan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri bütün çıxıla bilən müvəqqəti fərqlər, istifadə olunmamış vergi kreditlərinin növbəti dövrlərə keçirilməsi və istifadə olunmamış vergi zərərləri üçün vergiyə cəlb edilən mənfəətin mövcud ola biləcəyi və onlara qarşı istifadə oluna biləcəyi ehtimal edilən həddə tanınır. Müvəqqəti fərq vergiyə cəlb olunan mənfəətə və ya uçotda əks olunmuş mənfəətə təsir göstərməyən əməliyyat nəticəsində aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınmasından yaranarsa, belə təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri uçotda tanınmır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və aktivin hamısının və ya müəyyən hissəsinin bərpa olunması üçün kifayət qədər vergiyə cəlb olunan mənfəətin yaranacağı ehtimalı olmayan həcmdə azaldılır. Tanınmamış təxirə salınan vergi aktivləri hər hesabat tarixində yenidən qiymətləndirilir vergiyə cəlb olunan gələcək mənfəətin təxirə salınmış vergi aktivini bərpa edə bilməsi ehtimalı həcmində tanınır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri hesabat dövrünün sonunda qanuni qüvvəyə minmiş və ya tam qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə (və vergi qanunvericiliyinə) əsaslanmaqla öhdəliyin yerinə yetirildiyi və ya aktivin realizə olunduğu dövrdə tətbiq olunacağı gözlənilən vergi dərəcələri ilə ölçülür.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Təxirə salınmış vergi aktivləri və vergi öhdəlikləri o zaman əvəzləşdirilir ki, cari vergi aktivlərini cari vergi öhdəliklərinə qarşı əvəzləşdirmək üçün qanuni hüquq mövcud olsun və təxirə salınmış vergilər vergiyə cəlb olunan müəssisəyə və eyni vergi orqanına aid olsun.

İşçilərə ödənişlər

Əmək haqları, maaşlar, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, ödənişli illik məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri, mükafatlar və əmək qabiliyyətinin itirilməsi ilə bağlı ödənişlər üzrə öhdəliklər və qeyri-monetar faydalar Qrupun işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlərin göstərildiyi ildə hesablanır. Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik tələblərinə əsasən işəgötürən təqaüd ödənişlərini əmək haqqı xərclərinə uyğun müəyyən faiz dərəcələrinə uyğun hesablayır və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna köçürür. Bu xərclər müvafiq əmək haqlarının qazandığı dövrdə mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınır. Təqaüdə çıxdıqda bütün müvafiq təqaüd ödənişləri fond tərəfindən həyata keçirilir. Qrupun Azərbaycan Respublikasının təqaüd sistemindən ayrıca hər hansı təqaüd mexanizmi yoxdur. Bundan əlavə, hesablanması tələb olunan təqaüdə çıxma müavinətləri və ya digər mühüm kompensasiya ödənişləri üzrə Qrupun öhdəlikləri yoxdur.

Xərclər

Konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabatda xərclər funksiyalarına görə təqdim olunur. Xərclərin xüsusiyyətinə görə kateqoriyalara ayrılması Qrupun müəssisələrinin və törəmə şirkətlərinin əməliyyat funksiyalarına əsaslanır və konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlərdə açıqlanır.

Taym-çarter fəaliyyətləri zamanı çəkilmiş bəzi əməliyyat xərcləri taym-çarterçilər adından Qrup tərəfindən ödənilir. Bu cür məbləğlər konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında əvəzi ödənilən xərclər kimi təqdim olunur və əsasən yanacaq və sürtgü materialları, istehlak materialları, liman xərcləri, agentlik haqları və təmirdən ibarətdir. Taym-çarterçilər tərəfindən bu xərclər geri ödənildikdə, Qrup müvafiq gəliri “digər əməliyyat gəlirləri”ndə “digər malların və göstərilən xidmətlərin satışı” kimi tanıyır.

Digər əməliyyat xərcləri

Gəmilərin boş dayanma dövrlərində çəkilmiş əməliyyat xərcləri (limanda tapşırığı gözləyən vaxt, planlı və ya plansız texniki xidmət və ya təmir və ya gəminin müvəqqəti olaraq fəaliyyət göstərmədiyi hər hansı digər dövrlər), o cümlədən ekipaj xərcləri, texniki xidmət, sığorta, liman xərcləri və digər birbaşa əlaqəli xərclər mənfəət və ya zərərdə “digər əməliyyat xərcləri” kimi tanınır. Bu məsrəflər yarandığı zaman xərclərə aid edilir.

Seqment hesabatı

Əməliyyat seqmentləri haqqında məlumat Qrupun əsas qərar qəbul edən şəxslərinə təqdim edilən daxili hesabat qaydalarına uyğun olaraq hesabat edilir. Qrup aşağıdakı kəmiyyət hədlərindən hər hansı birinə uyğun gələn əməliyyat seqmenti haqqında ayrıca məlumat təqdim edir:

- Kənar müştərilərə satışlar və seqmentlərarası satışlar və ya köçürmələr daxil olmaqla, bəyan edilmiş gəlirləri bütün əməliyyat seqmentləri üzrə (daxili və xarici) məcmu gəlirlərin 10 və ya daha artıq faizini təşkil edir.

**31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(Min Azərbaycan manatı)**

- Hesabatda göstərilmiş mənfəət və ya zərərin mütləq məbləği bəyan edilmiş zərəri olmayan bütün əməliyyat seqmentlərinin hesabatda təqdim edilmiş məcmu mənfəətin və bəyan edilmiş zərəri olan bütün əməliyyat seqmentlərinin hesabatda təqdim edilmiş məcmu zərərin mütləq məbləğlərindən ən yüksək olanının 10 və ya daha artıq faizini təşkil edir.
- Aktivləri bütün əməliyyat seqmentlərinin məcmu aktivlərinin 10 və ya daha artıq faizini təşkil edir.

3. MÜHÜM MÜHSİBAT UÇOTU MÜHAKİMƏLƏRİ VƏ TƏXMİNLƏRLƏ BAĞLI QEYRİ-MÜƏYYƏNLIYIN ƏSAS MƏNBƏLƏRİ

2 sayılı Qeyddə əks olunan Qrupun mühasibat uçotu qaydalarını tətbiq edərkən rəhbərlikdən digər mənbələrdən açıq əldə edilməsi mümkün olmayan aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə dair mühakimələrin, təxminlərin və ehtimalların irəli sürülməsi tələb olunur. Təxminlər və əlaqədar ehtimallar keçmiş təcrübəyə və müvafiq hesab edilən digər amillərə əsaslanır. Faktiki nəticələr həmin təxminlərdən fərqli ola bilər.

Təxminlər və əsas götürülən ehtimallar davamlı qaydada təhlil edilir. Uçot təxminlərinə düzəlişlər, belə düzəliş yalnız onun baş verdiyi dövrə təsir göstərdikdə həmin dövrdə, cari və gələcək dövrlərə təsir göstərdikdə isə düzəlişin baş verdiyi və gələcək dövrlərdə tanınır.

Qrupun mühasibat uçotu siyasətlərinin tətbiqi prosesində rəhbərlik tərəfindən irəli sürülən və konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında tanınmış məbləğlərə əhəmiyyətli şəkildə təsir göstərən mühüm mühakimələr, habelə növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərlərinə düzəliş riski əhəmiyyətli ola bilən hesabat dövründəki təxminlərlə bağlı qeyri-müəyyənliyin digər əsas mənbələri aşağıda müzakirə olunur.

Vergitutma

Mənfəət vergisi üçün ehtiyatı müəyyən edərkən mühüm mühakimələrin irəli sürülməsi tələb olunur. Müəyyən əməliyyatlar və hesablamalar üçün yekun vergi yanasması qeyri-müəyyəndir. Qrup vergi yoxlaması nəticəsində gözlənilən əlavə vergi qiymətləndirmələri üçün öhdəlikləri əlavə vergi öhdəliklərinin yaranıb-yaranmayacağı ehtimalı əsasında tanıyır. 31 dekabr 2024-cü il və 31 dekabr 2023-cü il tarixlərinə belə bir öhdəlik tanınmamışdır. Bu məsələlərin vergi nəticəsi tanınmış ilkin məbləğlərdən fərqli olduqda, bu cür fərqlər mənfəət vergisi ehtiyatlarına belə qərarların verildiyi dövrdə təsir edəcək. Vergi dövrləri vergi yoxlamasından əvvəlki 3 il üzrə müvafiq orqanlar tərəfindən yoxlanılır. Müəyyən vəziyyətlərdə belə yoxlamalar daha çox dövrləri əhatə edə bilər. Qrup rəhbərliyi vergi qanunvericiliyi üzrə anlayışına əsasən bütün vergi öhdəliklərini lazımi şəkildə yerinə yetirdiyini zənn etsə də, yuxarıda qeyd olunan faktlar Qrup üçün əlavə maliyyə riskləri yarada bilər.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin tanınması

Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri vergi tutulan gəlirlərdən gələcək çıxılmalar hesabına bərpa edilə bilən mənfəət vergisini ifadə edir və konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri əlaqəli vergi faydasının reallaşdırılması ehtimalı mövcud olduğu həcmdə qeydə alınır. Vergi tutulan gələcək mənfəət və gələcəkdə reallaşdırılması ehtimal olunan vergi faydaları məbləğinin müəyyən edilməsi zamanı rəhbərlik mühakimələr irəli sürür və mövcud şəraitdə məqbul hesab edilən gələcək gəlirə dair təxminlərdən istifadə edir. 2024-cü il ərzində Qrup hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının 23 sayılı qeydində açıqlandığı kimi 14,881 AZN məbləğində təxirə salınmış vergi aktivini tanıyırdı (2023: sıfır).

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

**31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(Min Azərbaycan manatı)**

Dəyərsizləşmiş və köhnəlmiş mal-materiallar üçün ehtiyat

Dəyərsizləşmiş və ya köhnəlmiş mal-material ehtiyatlarının müəyyən edilməsi Qrupdan onların vəziyyəti, istifadəyə yararlılığı və mal-material maddələrinə gələcək tələblə bağlı əhəmiyyətli mühakimə yürütməyi və təxminlər irəli sürməyi tələb edir.

Rəhbərlik köhnəlmiş, zədələnmiş və ya az hərəkət edən maddələri müəyyən etmək üçün hər hesabat tarixində ehtiyatları qiymətləndirir. Bu qiymətləndirməni apararkən Qrup istifadə modelləri, proqnozlaşdırılan təmir planları, məhsulun həyat dövrləri, texnoloji dəyişikliklər və bazar tendensiyaları kimi amilləri nəzərə alır. Ehtiyat məbləği zərərin səviyyəsindən və istifadə tezliyindən asılı olaraq köhnəlmiş və ya az hərəkətli ehtiyatlara tətbiq edilən faiz hədlərindən istifadə etməklə həm fərdi, həm də məcmu şəkildə qiymətləndirilir. Bu təxminlər mahiyyət etibarilə qeyri-müəyyəndir və faktiki nəticələrdən fərqli ola bilər. Bazar şəraitindəki dəyişikliklər, texnoloji inkişaf, gəmilərin istismarı və texniki xidmət cədvəlləri gələcək dövrlərdə mal-materialların dəyərsizləşməsi üçün ehtiyata yenidən baxılması ilə nəticələnə bilər.

İstiqrazların ilkin tanınması zamanı ədalətli dəyərin və sonrakı dövrdə onların dəyərsizləşməsinin təxmin edilməsi

12 mart 2024-cü il tarixində Qrup Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin sərəncamına uyğun olaraq ümumi nəzarətdə olan müəssisə tərəfindən buraxılmış 158,000 AZN dəyərində istiqrazları əldə etmişdir. İlkin tanınma zamanı istiqrazlar ədalətli dəyərlə uçota alınmış və ədalətli dəyərlə balans dəyəri arasındakı 55,583 AZN fərq əməliyyat ümumi nəzarətdə olan müəssisə ilə aparıldığı və Hökumətin göstərişi əsasında həyata keçirildiyi üçün birbaşa kapitalda tanınmışdır.

Ədalətli dəyəri müəyyən etmək üçün istifadə edilən bazar gəlirliliyi, emitentin maliyyə əmsallarından və likvidliyindən əldə edilmiş ehtimal olunan CCC+ kredit reytinginə əsasən 17,01% səviyyəsində təxmin edilmişdir. Hesablamada istifadə edilən diskont dərəcəsi rəhbərliyin təxminindən 1% yuxarı/aşağı olsaydı, istiqrazların ədalətli dəyəri müvafiq olaraq 2,926 AZN daha aşağı/3,044 AZN daha yuxarı olardı.

Hesabat tarixinə rəhbərlik ilkin tanınma tarixindən kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığını qiymətləndirmişdir. Müqavilə üzrə ödənişlərdə gecikməni və emitentin maliyyə göstəricilərinin davamlı olaraq pisləşdiyi nəzərə alınaraq, istiqrazlar kredit üzrə dəyərsizləşmiş kimi qiymətləndirilib və 3-cü Mərhələyə köçürülüb. Nəticədə, GKZ Moody's-in illik defolt araşdırmasındakı emitentin qiymətləndirilmiş kredit reytinginə əsasən 100% defolt ehtimalı və defolt halında zərər göstəricisindən istifadə etməklə müəyyən edilib. Ümumi nəzarətdə olan müəssisələr arasındakı əməliyyat kimi istiqrazın ilkin tanınması üçün tətbiq olunan yanaşmaya uyğun olaraq, 69,623 AZN məbləğində dəyərsizləşmə zərəri kapitalda tanınmışdır.

Gəmilərin, əmlak, tikili və avadanlığın dəyərsizləşməsi

Qrup, 36 saylı MUBS-da müəyyən edilmiş dəyərsizləşmə göstəriciləri olduqda, öz gəmilərinin, əmlak, tikili və avadanlığın dəyərsizləşməyə məruz qalıb-qalmadığını müəyyən edir. Biznes mühitindəki mənfi dəyişiklikləri, bir neçə iri neft və qaz layihələrinin bitməsinə və ilkin birbaşa xərclərin sabit xarakterli olduğunu nəzərə alaraq, rəhbərlik öz gəmiləri, əmlak, tikili və avadanlığı üçün dəyərsizləşmə testini həyata keçirib.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Pul vəsaitlərini yaradan vahidlərin (PVYV) müəyyən edilməsində və dəyərsizləşmə testində istifadə olunan metodologiya və fərziyyələrin seçilməsində mühakimə tətbiq edilir. Qrup gəlirin əldə olunması məqsədilə öz gəmi donanması üçün onların istifadə formasından asılı olaraq 4 PVYV müəyyən etmişdir.

Rəhbərlik gəmilərin dəyərsizləşməsi testini PVYV-ların balans dəyərini satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyər və istifadə dəyərindən daha yüksək olanı ilə müəyyən edilmiş bərpa edilə bilən məbləğlər ilə müqayisə etməklə yerinə yetirmişdir. Bərpa edilə bilən məbləğ Maye Yüklü, Quru Yüklü və Bərələr üçün satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyər və Texnoloji Donanma üçün istifadə dəyəri kimi müəyyən edilmişdir.

İstifadə dəyəri

Texnoloji Donanma üçün istifadə dəyərinin hesablanması aşağıdakı əsas fərziyyələrə əsaslanırdı:

- Pul vəsaitlərinin hərəkəti 2029-cu ilə qədər beş il müddətinə planlaşdırılıb.
- 2025-ci il üçün ofşor dəstək xidmətləri üzrə satışlar 2025-ci ilin təsdiq edilmiş büdcəsi əsasında müəyyən edilmişdir. Uzunmüddətli müqavilələr üzrə fəaliyyət göstərən gəmilər üçün 2025-ci il üzrə proqnozlaşdırılan satışlar, təmirlə bağlı planlaşdırılmış boşdayanma nəzərə alınmaqla müqavilə üzrə gündəlik tarifi proqnozlaşdırılmış istismar günlərinin sayına vurmaqla hesablanmışdır. 2026–2029-cu illəri əhatə edən dövr üzrə satışlar Azərbaycanda proqnozlaşdırılan inflyasiya səviyyəsini 2025-ci il satış rəqəmlərinə tətbiq etməklə hesablanmışdır.
- Qalan gəmilər üçün satışlar beşillik proqnoz dövrünün hər ili üzrə daxili layihə idarəetmə komandası tərəfindən proqnozlaşdırılmışdır. Çarter günlərinin sayı gələcək bazar tələbinin təhlili, iri neft-qaz şirkətləri ilə aparılan danışıqlar və proqnoz dövrü ərzində regionda gözlənilən gələcək layihələr əsasında hesablanıb. Daşıma tarifləri inflyasiya və gözlənilən qiymət dəyişiklikləri, o cümlədən gəmi üzrə hər hansı təkmilləşmələr nəzərə alınmaqla oxşar gəmilər üçün tarixi tariflər əsasında müəyyən edilmişdir.
- Ekipaj və yanacaq kimi birbaşa xərclər 2025-ci il üçün təsdiq olunmuş büdcəsindən əldə edilmişdir. Bütün PVYV-lara aid olan müəyyən orta xərclər hər bir PVYV-nın yaratdığı satış payı əsasında hər PVYV üzrə bölüşdürülmüşdür.
- Büdcədə nəzərdə tutulmuş birbaşa xərclər (məsələn, ekipaj üzvlərinin heyət xərcləri və s. yanacaq istisna olmaqla) gözlənilən inflyasiya nəzərə alınmaqla qiymət təxminlərini proqnozlaşdırılan əməliyyat günlərinin sayına vurmaqla proqnozlaşdırılıb. Yanacaq xərcləri neft üçün bazar proqnozlarından əldə edilən proqnozlaşdırılmış yanacağın qiymətlərini hər əməliyyat günü üçün tarixi istehlak göstəricisinə vurmaqla proqnozlaşdırılıb.
- Dolayı xərclər (məsələn, inzibati heyət xərcləri) gözlənilən inflyasiya nəzərə alınmaqla üç illik orta tarixi göstəricidən istifadə etməklə hesablanmışdır.
- Əsaslı təmir xərcləri proqnozlaşdırılan əməliyyat günləri, mühəndis komandası tərəfindən hazırlanmış planlaşdırılmış texniki xidmət cədvəlləri və gözlənilən inflyasiya nəzərə alınmaqla tarixi məlumatlar əsasında təxmin edilmişdir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

- İstifadə dəyərinin hesablanması istifadə edilən vergidən əvvəlki nominal diskont dərəcəsi 31 dekabr 2024-cü il tarixinə 18,3% Çəkilmiş Orta Kapital Dəyəri (WACC) əsasında müəyyən edilmişdir.
- Biznesin uzunmüddətli xüsusiyyətə malik olduğunu göstərən terminal dəyər hesablanması üçün artan annuitet düsturu istifadə edilmişdir. Terminal dövr 20 il olaraq müəyyən edilmiş və 3.5% terminal artım dərəcəsi tətbiq olunmuşdur ki, bu da Azərbaycan manatının orta uzunmüddətli inflyasiya faizi ilə uyğundur.

Yuxarıda göstərilən fərziyyələrə əsasən, bərpa edilə bilən məbləğ Texnoloji Donanmanın PVYV-nin balans dəyərindən 18,538 AZN artıq olmuşdur. Rəhbərlik bütün digər dəyişənlərin sabit qaldığını fərz etməklə, model üzrə nəticələrin diskont dərəcəsi, heyətlə bağlı xərclər və satışlardakı dəyişikliklərə həssaslıq təhlili aparmışdır. Təxmin edilən satışların 1% azalması 9,875 AZN dəyərsizləşmə ilə nəticələnəcək. Təxmin edilən heyət xərclərinin 1% artması 9,142 AZN dəyərsizləşməyə gətirib çıxaracaq. Rəhbərliyin qiymətləndirmələrinə görə, faktiki satış və işçi heyəti ilə bağlı xərclərin test zamanı istifadə olunan fərziyyələrdən mümkün (məqbul gözləntilər daxilində) kənarlaşması bərpa edilə bilən məbləğdən əhəmiyyətli kənarlaşma ilə nəticələnməyəcək.

Rəhbərlik hesab edir ki, diskont dərəcəsi hesabat tarixinə bazarda dəniz nəqliyyatı sənayesi ilə bağlı bütün riskləri və qeyri-müəyyənlikləri müvafiq şəkildə əks etdirir. Əgər hesablamada istifadə edilmiş təxmin edilən diskont dərəcəsi rəhbərliyin təxminindən 1 faiz bəndi yuxarı və ya aşağı olsaydı, dəyər boşluğu müvafiq olaraq 17,660 AZN daha aşağı və ya 19,613 AZN daha yuxarı olardı.

Satış xərcləri çıxılmaqla hesablanmış ədalətli dəyər

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Maye Yüklü, Quru Yüklü və Bərə PVYV-lər üzrə gəmilərin bazar dəyərlərini müəyyən etmək üçün rəhbərlik müvafiq ixtisaslara və gəmilərin ədalətli dəyərinin ölçülməsi üzrə son təcrübəyə malik müstəqil qiymətləndirici cəlb edilmişdir. Qiymətləndirmə Beynəlxalq Qiymətləndirmə Standartlarına uyğun olaraq həyata keçirilmiş və oxşar gəmilər üçün müstəqil tərəflər arasında kommersiya şərtlərinə uyğun olaraq ən son bazar əməliyyatları əsasında yerinə yetirilmişdir.

Ədalətli dəyər müqayisəli bazar yanaşmasından istifadə etməklə müəyyən edilmişdir və sorğu edilən qiymətə razılaşma endirimi və satışdan sonrakı ildə gözlənilən əsaslı təmir xərclərini nəzərə almaqla bazar iştirakçıları tərəfindən ümumi istifadə edilən oxşar tipli gəmilər üçün son əməliyyat qiymətlərini əks etdirir. Bəzi gəmilər 2024-cü ilin sonunda yaşı və vəziyyəti nəzərə alınmaqla təxmin edilən qalıq dəyəri əsasında qiymətləndirilmişdir.

Əsasən kommersiya gəmiləri üçün səciyyəvi olan broker komissiyaları və marketing xərclərindən ibarət olmaqla satış xərcləri satış dəyərinin 1% olaraq müəyyən edilmişdir.

Yuxarıda qeyd edilmiş fərziyyələrə əsasən, hər bir PVYV-in satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri Maye Yüklü, Quru Yüklü və Bərə PVYV-lərin balans dəyərlərindən müvafiq olaraq 3,509 AZN, 2,353 AZN və 54,233 AZN çoxdur.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Satış dəyəri çıxılmaqla ədalətli dəyər oxşar gəmilərin bazar qiymətinə, broker komissiyalarına və təmir xərclərinə qarşı ən həssas olmuşdur. Bütün digər göstəricilər dəyişməz qalmaqla, hər üç PVYV-nin satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərə həssaslığı aşağıdakı kimi qiymətləndirilmişdir:

- Gəmilərin bazar qiymətində 1 % artım/azalma satış xərcləri çıxılmaqla hesablanmış ədalətli dəyərində 2,465/2,363 AZN artım/azalma ilə nəticələnməkdir;
- Broker komissiyalarında 1 % artım/azalma satış xərcləri çıxılmaqla hesablanmış ədalətli dəyərdən 6,664/5,933 AZN azalma/artım ilə nəticələnməkdir;
- Təmir xərclərində 1% artım/azalma satış xərcləri çıxılmaqla hesablanmış ədalətli dəyərə 196/357 AZN azalma/artım ilə nəticələnməkdir.

Rəhbərliyin qiymətləndirmələrinə görə, faktiki bazar qiymətlərinin, broker komissiyalarının və təmir xərclərinin qiymətləndiricinin modelində istifadə olunan fərziyyələrdən mümkün kənarlaşması (məqbul gözləntilər daxilində) gəmilərin satışı/silinməsi xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərə əhəmiyyətli dəyişikliyə səbəb olmayacaqdır.

Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlıq üçün faydalı istifadə müddətləri

Gəmilər onların təxmin edilən faydalı ömrü ərzində düzxətli amortizasiya metodu ilə amortizasiya olunur. Bu, aktivlərin əməliyyatlarda istifadə olunacağı dövr barədə rəhbərliyin gözləntilərini əks etdirir və adətən 20-dən 30 ilə qədər dəyişir.

Gəmilər təqribən hər beş ildə əsaslı yoxlamadan və əsaslı təmirdən (“quru tərsanə” və ya “klass təmir”) keçir. Müvafiq xərclər çəkildiyi zaman gəminin balans dəyərinin bir hissəsi kimi kapitallaşdırılır. Bu kapitallaşdırılmış məsrəflərin gəminin ayrıca komponenti olub-olmadığını qiymətləndirmək üçün əhəmiyyətli mühakimə tətbiq edilmişdir. Rəhbərlik müəyyən edib ki, bu məsrəflər ayrıca komponent deyil, belə ki, eyni hissələrin növbəti planlı yoxlamaya qədər yenidən əsaslı təmirinin tələb olunacağı ehtimalı yoxdur. Müvafiq olaraq, tam amortizasiya olunmayan gəmilər üçün bu məsrəflər gəminin qalan faydalı istifadə müddəti ərzində amortizasiya edilir. Tam amortizasiya olunmuş gəmilər üçün klass təmir xərcləri növbəti planlı yoxlamaya qədər olan dövr ərzində düzxətli amortizasiya metodu ilə amortizasiya edilir.

Gəmilərin faydalı istifadə müddətlərinin və klass təmir xərclərinin müəyyən edilməsi mühakimə tələb edir və vaxtaşırı nəzərdən keçirilir. Bu təxminlərdəki dəyişikliklər gələcək dövrlərdə amortizasiya xərclərinə və gəmilərin balans dəyərinə əhəmiyyətli təsir göstərə bilər.

Gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat

Ticarət debitor borcları üçün GKZ-ni hesablamaq məqsədilə Qrup ehtiyat matrisindən istifadə edir. Ehtiyat dərəcələri Qrupun əvvəllər müşahidə olunan defolt dərəcələrini nəzərə almaqla vaxtı keçmiş günlərin sayına əsaslanır. Qrup keçmiş dövrlərdə kredit zərəri ilə bağlı təcrübəni proqnoz məlumatlarına uyğunlaşdırmaq üçün matrisi kalibrləyir. Məsələn, proqnozlaşdırılan iqtisadi şəraitlərin növbəti il ərzində pisləşməsi gözləniləndikdə və bunun sektorda defolt hallarının artması ilə nəticələnməsi ehtimalı olduqda keçmiş defolt dərəcələrinə düzəlişlər edilir. Hər hesabat tarixində, əvvəllər müşahidə olunan defolt dərəcələri yenilənir və proqnoz təxminlərində dəyişikliklər təhlil edilir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Keçmiş dövrlər üzrə müşahidə edilən defolt dərəcələr, proqnozlaşdırılmış iqtisadi şəraitlər və GKZ-ləri arasında əlaqənin qiymətləndirilməsi əhəmiyyətli qiymətləndirməni əks etdirir. GKZ-lərin məbləği şəraitlərdəki dəyişikliklərə və proqnozlaşdırılmış iqtisadi şəraitlərə həssasdır. Həmçinin Qrupun keçmiş dövrlər üzrə kredit zərəri ilə bağlı təcrübəsi və iqtisadi şəraitlərin proqnozu müştərinin gələcəkdə faktiki defolt səviyyəsini göstərməyə bilər. Müştərilərin maliyyə vəziyyətində mənfə və ya müsbət dəyişikliklərlə bağlı qeyri-müəyyənliklər, şübhəli hesablar üçün tələb oluna bilən əlavə ehtiyatların məbləğinə və müddətinə təsir göstərə bilər. Əvvəlki dövrlərdə gözlənilməyən əlavə zərərlər baş verərsə, bu, maliyyə nəticələrinə mənfə təsir göstərə bilər. Qrupun ticarət debitor borcları üzrə GKZ-ləri haqqında məlumat 7 sayılı Qeyddə açıqlanır.

4. YENİ VƏ DÜZƏLİŞ EDİLMİŞ MHBS UÇOT STANDARTLARININ TƏTBİQİ

Cari il üçün qüvvədə olan yeni və düzəliş edilmiş MHBS Uçot Standartları

Cari ildə Qrup Beynəlxalq Mühasibat uçotu Standartları Şurası (BMUSŞ) tərəfindən buraxılmış MHBS Uçot Standartlarına 1 yanvar 2024-cü ildən və ya ondan sonra başlayan hesabat dövrləri üçün icbari şəkildə qüvvədə olacaq bir sıra düzəlişləri tətbiq etmişdir. Bu düzəlişlərin tətbiqi hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı açıqlamalara və ya təqdim olunan məbləğlərə hər hansı əhəmiyyətli təsir göstərməmişdir.

MUBS 1-ə düzəlişlər	<i>Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı – Öhdəliklərin Qısamüddətli və ya Uzunmüddətli kimi Təsnifatı</i>
MUBS 7-ə düzəlişlər	<i>Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti Haqqında Hesabat</i>
MHBS 7-yə düzəlişlər	<i>Maliyyə Alətləri: Təchizatçının Maliyyə Razılaşmaları adlı Açıqlamalar</i>
MUBS 1-ə düzəlişlər	<i>Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı – Kovenantlı Uzunmüddətli Öhdəliklər</i>
MHBS 16-yə düzəlişlər	<i>İcarələr – Satış və Geriyə İcarədə İcarə Öhdəliyi</i>

Buraxılmış, lakin hələ qüvvəyə minməmiş yeni və düzəliş edilmiş MHBS Uçot Standartları

Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının təsdiq tarixinə görə, Qrup hələ qüvvəyə minməmiş, amma dərc edilmiş aşağıdakı yeni və təkmilləşdirilmiş MHBS Uçot Standartlarını tətbiq etməmişdir.

Standartlar	Qüvvəyə minmə tarixi
MUBS 21-ə düzəlişlər - <i>Valyuta məzənnələrində dəyişikliklərin təsiri - Məhdud mübadilə qabiliyyəti</i>	1 yanvar 2025-ci il
MHBS 9-a düzəlişlər – <i>Maliyyə Alətləri və MHBS 7-yə düzəlişlər – Maliyyə Alətləri: Məlumatların Açıqlanması</i>	1 yanvar 2026-cı il
MHBS 19 – <i>İctimai Hesabatlılığı Olmayan Törəmə Müəssisələr: Açıqlamalar</i>	1 yanvar 2027-ci il
MHBS 10-a düzəlişlər – <i>Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları və MUBS 28-ə düzəlişlər – Asılı və Birgə Müəssisələrə İnvestisiya Qoyuluşları</i>	Qüvvəyə minmə tarixi MUBSŞ tərəfindən müvəqqəti silinib
MHBS 16-yə dəyişikliklər – <i>Satış və geri icarəyə götürmə əməliyyatında icarə öhdəliyi</i>	1 yanvar 2026-cı il
MHBS 18 – <i>Maliyyə Hesabatlarında Təqdimat və Açıqlamalar</i>	1 yanvar 2027-ci il
MHBS uçot standartlarına illik təkmilləşmələr – <i>MHBS 1, MHBS 7, MHBS 9, MHBS 10 və MUBS 7-yə düzəlişlər</i>	1 yanvar 2026-cı il

Rəhbərlik yuxarıda qeyd olunan standartların tətbiqinin gələcək dövrlərdə Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsiri olacağını gözləyir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

5. YENİDƏN BƏYANNAMƏLƏR VƏ YENİDƏN TƏSNİFLƏŞDİRMƏLƏR

Yenidən bəyannamələr

Konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatə təsir edən səhvlərin düzəlişi

2024-cü il ərzində rəhbərlik, modifikasiya tarixinə (31 dekabr 2023-cü il) “Azneft” İB-nin debitor borcları üzrə modifikasiya düzəlişlərinin müəyyən edilməsi zamanı planlaşdırılmış aylıq ödənişlərə səhvən inflyasiya artımının tətbiq edilməsini aşkar edib. Nəticədə, ticarət debitor borcları, bölüşdürülməmiş mənfəət və təxirə salınmış vergi öhdəlikləri müvafiq olaraq 6,087 manat, 1,217 manat və 4,870 manat çox göstərilmişdir. Əvvəlki dövrlər üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında təsirlənən hər bir sətir maddəni yenidən təqdim etməklə qalıqlara düzəliş edilmişdir.

2023-cü ildə müştərilərdən olan ticarət debitor borclarının yaşlandırma açıqlamasına və əlaqəli GKZ ehtiyatına edilmiş modifikasiyanın təsiri əks etdirilməmişdir. Belə ki, “Azneft” İB-dən olan debitor borcları modifikasiyadan əvvəlki kredit şərtlərinə əsasən təqdim edilmişdir. Müvafiq açıqlama bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının 7-ci Qeydində düzəldilmişdir.

Konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda ödənilmiş faizin düzgün tanınmaması

2024-cü il ərzində rəhbərlik müəyyən etmişdir ki, istiqrazlarla bağlı ödənilmiş 5,100 AZN məbləğində faiz əvvəlki ilin konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatında səhvən maliyyələşdirmə fəaliyyətləri kimi təqdim edildiyini müəyyən etmişdir. Nəticədə, əməliyyat fəaliyyətlərindən yaranan xalis pul vəsaitləri 5,100 manat artıq, maliyyələşdirmə fəaliyyətlərindən yaranan xalis pul vəsaitləri isə eyni məbləğdə az göstərilmişdir.

Rəhbərlik maliyyə hesabatının təsirlənmiş sətir maddələrini düzəltmək üçün konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatı yenidən təqdim etmişdir. Bu düzəlişlərin dövrün sonunda cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə heç bir təsiri yoxdur.

Yenidən təsnifləşdirmə

31 dekabr 2023-cü il tarixinə bəzi başqa müqayisəli göstəriciləri cari ilin təqdimatına uyğunlaşdırmaq məqsədilə yenidən təsnifləşdirilmişdir. Bu cür yenidən təsnifləşdirmələr təqdimatın keyfiyyətini artırmaq məqsədilə edilmiş və əvvəlki dövrlərdə açıqlanan mənfəət və ya kapitalla heç bir təsir etməmişdir.

Maliyyə hesabatındakı sətir maddə	Əvvəllər hesabat olunmuş	Yenidən təsnifləşdirmələr	Düzəlişlər	Yenidən bəyan edilən
Ticarət və digər debitor borcların uzunmüddətli hissəsi	110,591	-	(6,087)	104,504
Cəmi uzunmüddətli aktivlər	1,304,848	-	(6,087)	1,298,761
Ticarət və digər kreditor borcları	28,910	(976)	-	27,934
Ehtiyatlar	-	976	-	976
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər	99,305	-	-	99,305
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	33,407	-	(1,217)	32,190
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər	207,802	-	(1,217)	206,585
Bölüşdürülməmiş mənfəət	635,281	-	(4,870)	630,411
Cəmi kapital	1,436,432	-	(4,870)	1,431,562

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

31 dekabr 2023-cü il tarixinə 20 sayılı açıqlama qeydinə edilmiş yenidən təsnifləşdirmələrin təsiri aşağıdakı kimidir:

Açıqlama qeydinin maddəsi	Əvvəllər hesabat olunmuş	Yenidən təsnifləşdirmələr	Yenidən bəyan edilən
İstifadə olunan xammal və materiallar	66,264	2,087	68,351
Digər	22,360	(2,087)	20,273
Cəmi satışın maya dəyəri, sosial, ümumi, inzibati və digər əməliyyat xərcləri	513,849	-	513,849

31 dekabr 2023-cü il tarixinə konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatı edilmiş düzəlişlərin təsiri aşağıdakı kimidir:

Maliyyə hesabatındakı sətir maddə	Əvvəllər hesabat olunmuş	Düzəlişlər	Yenidən bəyan edilən
Ödənilmiş faiz	(310)	(5,100)	(5,410)
Əməliyyat fəaliyyətlərindən yaranan xalis pul vəsaitləri	110,141	(5,100)	105,041
İstiqrazlar üzrə faizlərin ödənilməsi	(5,100)	5,100	-
Maliyyələşdirmə fəaliyyətlərindən yaranan xalis pul vəsaitləri	392,665	5,100	397,765
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım	244,845	-	244,845
İlin sonunda pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	278,314	-	278,314

6. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ VƏ MƏHDUDİYYƏT QOYULMUŞ PUL VƏSAİTLƏRİ

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri və məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri göstərilən tarixlərdə aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
AZN ilə bank qalıqları	4,474	3,847
ABŞ dollar ilə bank qalıqları	3,653	274,119
Digər valyutalar	359	348
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	8,486	278,314
ƏDV depozit hesabı, AZN ilə	1,775	259
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri və məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri	10,261	278,573

1 yanvar 2008-ci ildən etibarən dövlət vergi orqanları ƏDV depozit hesablarını və bu hesablar vasitəsilə əvəzləşdirilən və hesablanmış ƏDV üzrə icbari ödəmələri tətbiq etmişdir. Bu yeni vergi qaydasını yerinə yetirmək məqsədilə Qrup ƏDV depozit hesabını açmışdır. Bu qaydaya uyğun olaraq ƏDV depozit hesabındakı qalıq vergi orqanlarına yalnız 45 gün əvvəl bildiriş göndərməklə çıxarıla bilər.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

7. TİCARƏT VƏ DİGƏR DEBİTOR BORCLARI

Ticarət və digər debitor borcları göstərilən tarixlərdə aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023- cü il (Yenidən bəyan edilmiş*)
Ticarət debitor borcları	160,493	104,238
Uzunmüddətli ticarət debitor borcları ¹	59,505	106,078
Çıxılsın: GKZ ²	(18,683)	(12,046)
Cəmi ticarət və digər debitor borcları	201,315	198,270

¹ 5 sayılı Qeyddə göstəriləndiyi kimi əvvəlki dövr üzrə səhvin düzəlişini əks etdirmək məqsədilə müqayisəli dövrün ticarət debitor borclarına 6,087 AZN məbləğində düzəliş edilmişdir.

² Ötən ilin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında “uzunmüddətli ticarət debitor borclarının” daxilində təqdim olunmuş 4,519 AZN məbləğində GKZ ehtiyatı cari ilin müqayisəli rəqəmlərində “Çıxılsın: GKZ” kimi düzgün tanınmışdır.

Ticarət debitor borcları əsasən dəniz nəqliyyatı, yüklərin daşınması və Qrup tərəfindən müştəriyə göstərilən digər xidmətlərlə əlaqədar müştərilərdən alınacaq məbləğlərdən ibarətdir.

45,140 AZN (2023: 70,352 AZN) məbləğində ticarət və digər debitor borcları əsasən ABŞ dolları və AVRO ilə olmaqla xarici valyutalarla ifadə edilmişdir.

Qrupun Müşahidə Şurasının 25 dekabr 2023-cü il tarixli qərarından sonra Qrup və Azneft İB 31 dekabr 2023-cü il tarixinə Azneft İB-dən 194,636 AZN məbləğindən ticarət debitor borcları ilə bağlı ödəniş cədvəlinə düzəliş edilməsi barədə razılığa gəlmişdir. Düzəliş edilmiş cədvələ əsasən, debitor borcların ümumi məbləğinin 2024-2026-cı illər ərzində yığılması razılaşdırılmışdır. Hər iki müəssisənin ümumi nəzarətdə olması səbəbindən, 2023-cü ildə 16,179 AZN məbləğində modifikasiya zərəri kapitalda tanınmışdır.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Azneft İB rəhbərliyi ilə əlavə müzakirələrdən sonra, aylıq ödəniş məbləğlərini artırılması və ümumi ödəniş dövrünün qısaldılması ilə 153,402 AZN məbləğində qalıq debitor borcu modifikasiya edilmişdir. Nəticədə 12,323 AZN məbləğində modifikasiya zərəri 2024-cü ildə kapitalda tanınmışdır. Bu dəyişikliyin ilkin ödəniş cədvəli üzrə razılaşdırılmış ödəmə müddətindən əvvəl baş verdiyini nəzərə alaraq, dəyişiklik tarixinə mövcud qalıq üzrə 10,782 AZN məbləğində diskontun öncədən açılması gəliri modifikasiya əməliyyatının bir hissəsi kimi kapitalda tanınmışdır. Hesabat tarixinə debitor borcları dəyərsizləşmə üzrə qiymətləndirilmiş və 1,662 manat GKZ-nin bərpası məbləği kapitalda tanınmışdır. 2024-cü il üçün “Azneft” İB-dən debitor borcları üzrə 16,002 AZN diskontun açılması mənfəət və ya zərər hesabında tanınmışdır (Qeyd 24).

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə hər müvafiq ildən sonra əldə edilməsi gözlənilən vəsaitlərin cari dəyəri Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında uzunmüddətli ticarət debitor borcları kimi təsnif edilir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə gözlənilən zərər ehtiyatı müştərilərdən alınacaq ticarət debitor borcları üçün aşağıdakı kimi müəyyən edilmişdir:

31 dekabr 2024-cü il	Vaxtı keçməmiş	<30	31-60	61-90	91-120	>120	Cəmi
Gözlənilən kredit zərəri dərəcəsi	0.50%	13.71%	19.71%	26.45%	34.81%	81.79%	8.49%
Ticarət debitor borclarının ümumi balans dəyəri	191,538	3,551	2,593	2,178	678	19,460	219,998
Çıxılsın: GKZ	(956)	(487)	(511)	(576)	(236)	(15,917)	(18,683)
							<u>201,315</u>
31 dekabr 2023-cü il ¹	Vaxtı keçməmiş	<30	31-60	61-90	91-120	>120	Cəmi
Gözlənilən kredit zərəri dərəcəsi	1.05%	8.41%	11.97%	13.32%	18.80%	55.24%	5.73%
Ticarət debitor borclarının ümumi balans dəyəri	184,097	5,213	2,131	811	1,802	16,262	210,316
Çıxılsın: GKZ	(1,924)	(438)	(255)	(108)	(339)	(8,982)	(12,046)
							<u>198,270</u>

¹5 sayılı Qeyddə göstəriləndiyi kimi “Azneft” İB yaşlandırılmasına düzəliş edilmişdir.

Aşağıdakı cədvəldə 9 sayılı MHBS-də müəyyən olunmuş sadələşdirilmiş yanaşma əsasında ticarət debitor borcları üçün tanınan ömürlük GKZ üzrə hərəkət göstərilir:

	2024	2023
1 yanvar tarixinə qalıq	12,046	15,402
Bərpa olunan məbləğ	(1,062)	(2,680)
Xalis zərər ehtiyatının yenidən ölçülməsi	3,924	(9,092)
Yaranmış yeni ticarət və digər debitor borcları ilə əlaqədar zərər ehtiyatında dəyişiklik, hesablaşma nəticəsində tanınması dayandırılmış borclar çıxılmaqla	3,775	8,416
31 dekabr tarixinə qalıq	<u>18,683</u>	<u>12,046</u>

8. VERGİLƏR ÜZRƏ DEBİTOR BORCLARI

Vergilər üzrə debitor borcları gələcək vergi öhdəliklərinə qarşı əvəzləşdirmə və ya vergi orqanlarından pul vəsaitlərinin birbaşa geri ödənilməsi yolu ilə bərpa oluna bilər.

Vergilər üzrə debitor borcları göstərilən tarixlərdə aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Əvəzləşdirilən ƏDV	12,752	8,647
Dövlət büdcəsindən alınacaq məbləğlər	1,339	896
Cəmi vergi üzrə debitor borcları	<u>14,091</u>	<u>9,543</u>

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

Dövlət büdcəsindən alınacaq məbləğlər il ərzində vergilər üzrə edilmiş qabaqcadan ödəmələrlə əlaqədardır. Əvəzləşdirilən ƏDV hesabat dövründə ödənilməmiş və müvafiq kreditor borcları üzrə hesablama aparıldıqdan sonra tələb oluna bilən alışırlar və müvafiq xidmətlər göstərildikdən sonra tələb oluna bilən sosial məqsədli mənzillərin inşa edilməsi üzrə qabaqcadan ödənişlərlə bağlıdır.

9. QABAQCADAN ÖDƏNİŞLƏR

Qabaqcadan ödənişlər göstərilən tarixlərdə aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Gəmilərin tikintisi üçün uzunmüddətli qabaqcadan ödənişlər	52,690	33,911
Ticarət və xidmətlər üçün qısamüddətli qabaqcadan ödənişlər	9,441	8,000
Cəmi qabaqcadan ödənişlər	62,131	41,911

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə qısamüddətli qabaqcadan ödənişlər əsasən təchizatçılara xammallar, gəmilər üçün ehtiyat hissələri, təmir və texniki xidmətlərlə əlaqədar verilmiş avansları əks etdirir.

10. MAL-MATERIAL EHTİYATLARI

Mal-material ehtiyatları göstərilən tarixlərdə aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Xammal və ehtiyat hissələri	24,397	25,605
Yanacaq	8,112	6,901
Digər	13,858	13,884
<i>Çıxılsın: ehtiyatları</i>	<i>(2,613)</i>	<i>(2,802)</i>
Cəmi mal-material ehtiyatları	43,754	43,588

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə heç bir mal-material ehtiyatları kreditlər üçün təminat kimi girov qoyulmamışdır.

Digər ehtiyatları əsasən 13,372 AZN (2023: 13,372 AZN) məbləğində Qrupun işçilərinə satış məqsədi ilə inşa edilmiş sosial binalar təşkil edir. Sosial proqram çərçivəsində icra olunan bu binaların tikintisi qismən Qrup tərəfindən maliyyələşdirilib və xərcin Qrupa aid olan hissəsi əvvəlki illərin konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir hesabatlarında yarandıqları dövr üzrə xərc kimi tanınmışdır.

Tikinti xərclərinin qalan hissəsi işçilər tərəfindən maliyyələşdirilmişdir. 31 dekabr 2024-cü il tarixinə işçilər mənzillər üçün 15,835 AZN məbləğində avanslar ödəmiş və bu müqavilə üzrə öhdəlik kimi tanınmışdır (2023: 15,835 AZN). Gəlir, müvafiq mənzillər üzrə nəzarət işçilərə ötürüldükdə mənfəət və ya zərərdə tanınacaq.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

11. TİCARƏT VƏ DİGƏR KREDİTOR BORCLARI

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə ticarət kreditor borcları əsasən təchizatçılara xammallar, gəmilərə ehtiyat hissələri və avadanlıq, habelə təmir və texniki xidmət üçün ödəniləcək məbləğləri əks etdirir.

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il (Yenidən bəyan edilmiş*)
Ticarət kreditor borcları	25,970	14,645
İşçilər üzrə kreditor borcları ¹	10,887	13,289
Cəmi ticarət və digər kreditor borcları	36,857	27,934

¹ Ötən ilin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında “Ticarət və digər kreditor borcları”nda təqdim edilən 976 AZN məbləğində əmək qabiliyyətinin itirilməsi ilə bağlı ödənişlərin cari hissəsi bu ilin təqdimatına uyğun olmaq məqsədilə “Ehtiyatlar”da təqdim edilir.

5,462 AZN (2023: 5,174 AZN) məbləğində ticarət və digər kreditor borcları əsasən ABŞ dolları və AVRO olmaqla xarici valyutalarla ifadə olunmuşdur.

12. EHTİYATLAR

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il (Yenidən bəyan edilmiş*)
Əmək qabiliyyətinin itirilməsi ilə bağlı ödənişlər	6,626	5,881
Hüquqi iddialar	2,883	-
Ümumi ehtiyat	9,509	5,881
<i>Bunlardan:</i>		
Qısamüddətli	4,095	976
Uzunmüddətli	5,414	4,905

Qrup, əmək fəaliyyəti zamanı işçilərinin sağlamlığına dəymiş zərərə görə onlara, habelə vəzifə öhdəliklərini yerinə yetirərkən vəfat etmiş işçilərin ailələrinə təminat ödəmək öhdəliyinə malikdir. Qrup, 31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə müvafiq olaraq 9,54% və 10,3% diskont dərəcəsindən istifadə etməklə işçilərə xəsarətlə bağlı ödənişlərin cari dəyərini hesablamışdır. Xəsarət almış işçilərə ömürlük ödənişlərin hesablanması məqsədilə Qrup kişilər və qadınlar üçün gözlənilən ömür müddətini müvafiq olaraq 71 və 76 yaş kimi təxmin etmişdir.

Hazırda Qrupun əmlakının inşası zamanı söküldüyü ehtimal olunan əmlak və müəyyən avadanlıq üzərində mülkiyyət hüququna malik olduğunu iddia edən fiziki şəxs tərəfindən Qrupa qarşı məhkəmə iddiası qaldırılmışdır. İddiaçı 2,883 AZN məbləğində təminat tələb edir. Məsələ hazırda məhkəmə icraatının ilkin mərhələsindədir.

İddianın həll edilməsi üçün tələb olunan məbləğlə bağlı rəhbərliyin ən yaxşı təxminləri həcmində ehtiyat tanınmışdır. Təxminlər məhkəmə prosesinin hazırkı mərhələsini və belə mübahisələrə xas olan qeyri-müəyyənliyi əks etdirir. İş ilkin mərhələdə olduğundan, hər hansı mümkün razılaşmanın yekun nəticəsi, vaxtı və məbləği ilə bağlı mühüm qeyri-müəyyənlik var. Vaxtla bağlı qeyri-müəyyənlik səbəbindən, rəhbərlik ehtiyatı qısamüddətli kimi təsnif etmişdir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

Ehtiyat mütəmadi olaraq nəzərdən keçiriləcək və məsələ ilə bağlı yeni məlumat və ya dəyişiklikləri əks etdirmək üçün lazım gəldikdə ona düzəliş ediləcək.

	Əmək qabiliyyətinin itirilməsinə görə ödəniş ¹	Hüquqi iddialar	Cəmi
1 yanvar 2024-cü il tarixinə balans dəyəri	5,881	-	5,881
İstifadə	(1,337)	-	(1,337)
Cari dəyər üzrə diskontun açılması	590	-	590
Əlavələr	1,314	2,883	4,197
Diskont dərəcəsində dəyişikliyin təsiri	178	-	178
31 dekabr 2024-cü il tarixinə balans dəyəri	6,626	2,883	9,509

¹ Ötən ilin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında “Ticarət və digər kreditor borcları və “Digər öhdəliklər” üzrə təqdim olunan müvafiq olaraq 976 AZN və 4,905 AZN məbləğində əmək qabiliyyətinin itirilməsi üçün ödənişlər üzrə ehtiyatın qısamüddətli və uzunmüddətli hissələri cari ilin təqdimatına uyğun olmaq üçün “Ehtiyatlar”a yenidən təsnif edilmişdir.

13. KREDİTLƏR VƏ BORCLAR

Kreditlər və borclar göstərilən tarixlərdə aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Kreditlər və borclar	411,609	173,724
Kreditlər və borclar üzrə hesablanmış faiz	5,662	3,614
Cəmi kreditlər və borclar	417,271	177,338
Kreditlərin və borclar, uzunmüddətli hissə	404,815	169,490
Kreditlərin və borclar, qısamüddətli hissə	12,456	7,848
Cəmi kreditlər və borclar	417,271	177,338

Aşağıdakı cədvəldə kreditlər və borclar kreditor, faiz dərəcəsi və valyutaya görə təsnif edilmişdir:

	Valyuta	Faiz dərəcəsi	31 dekabr 2024-cü il		31 dekabr 2023-cü il	
			Dərəcə, %	Məbləğ	Dərəcə, %	Məbləğ
Bank A	ABŞD	Sabit	6.9%	78,200	3.65%	4,448
Bank B	ABŞD	Sabit	6%	47,189	-	-
Bank C	AVRO	Sabit	4.9%	32,422	-	-
İctimaiyyət üçün buraxılmış istiqrazlar	ABŞD	Sabit	6%	259,460	6%	172,890
Cəmi kreditlər və borclar				417,271		177,338

2024-cü ilin fevral ayında Qrup müddəti 5 il olan (2023: 5 il) 50,000 ABŞ dolları (2023: 100,000 ABŞ dolları) məbləğində istiqrazlar buraxmışdır, onlar ictimaiyyətə açıq olub və yerli fond birjalarında dövriyyəyə buraxılıb. İstiqrazların nominal dəyəri istiqraz sahiblərinə yarım illik əsasda ödənilməklə 6% sabit kupon dərəcəsi ilə 1 ABŞ dollarına bərabər olmuşdur.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

17,036 AZN məbləğində kreditlər və borclar üzrə faiz xərcləri 31 dekabr 2024-cü il tarixində (2023: 8,759 AZN) bitən il üzrə maliyyə xərclərinə daxil edilmişdir.

Kreditlər və borcların ödəmə müddətləri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
1 ilədək	12,456	7,848
Cəmi kreditlərin və borcların qısamüddətli hissəsi	12,456	7,848
1 ildən - 5 ilədək ödənilməli	343,215	169,490
5 ildən artıq müddət ərzində ödənilməli	61,600	-
Cəmi kreditlərin və borcların uzunmüddətli hissəsi	404,815	169,490
Cəmi kreditlər və borclar	417,271	177,338

Kreditlər və borcların təminat profili aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Təminatlı istiqrazlar	259,460	172,890
Təminatlı kreditlər	79,611	4,448
Gəmilərlə təmin edilmiş	78,200	-
Cəmi kreditlər və borclar	417,271	177,338

Kovenantlar

Bank B-dən kredit

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Qrupun balans dəyəri 47,189 AZN (2023: sıfır AZN) olan təminatlı bank krediti vardır. Bu kredit 2025-ci ilin oktyabr ayından başlayaraq aylıq tranşlarla ödənilməlidir. Kredit hesabat tarixinin sonunda Qrupun maliyyə borcunun (faiz ödənişləri ilə öhdəliklərinin) EBITDA-ya nisbətinin 2025-ci ilin sonuna kimi 3.5-dən çox ola bilməyəcəyini və kreditin ödəmə tarixinədək (iyun 2034-cü il) olan illərdə 3-dən çox ola bilməyəcəyini, əks təqdirdə kreditin tələb əsasında ödəniləcəyini bildirən bir kovenant var. Bu kovenant hər il dekabrın 31-də yoxlanılır. Qrup bu şərti 2024-cü ildə yerinə yetirmişdir.

Bank C-dən kredit

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Qrupun 32,422 AZN balans dəyəri ilə (2023: sıfır) xarici maliyyə təşkilatından alınmış təminatlı krediti var. Bu kredit verildiyi tarixdən etibarən 7 il ərzində rüblük əsasda tranşlarla ödənilir, növbəti və birinci tranş isə 2025-ci ilin aprelində ödənilməlidir. Kreditə borca xidmət əmsalı (minimum 1.3 dəfə), borcun EBITDA-ya (maksimum 3 dəfə) və borcun kapitalla nisbəti əmsalı ilə bağlı rüblük maliyyə kovenantları daxildir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

Qrup 31 dekabr 2024-cü il tarixinə borca xidmət və borcun EBITDA-ya nisbəti ilə bağlı kovenantları pozmuşdur. Bu pozuntu kreditin tələb əsasında geri qaytarılması ilə nəticələnmişdir. Lakin, kreditör növbəti 12 ay ərzində kreditin qaytarılmasını tələb etməyəcəyini təsdiqləyən 30 dekabr 2024-cü il tarixli imtina məktubu hazırlamışdır. Müvafiq olaraq, kredit hesabat tarixində uzunmüddətli öhdəlik kimi təsnif edilir.

Qrup hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində rüblük şərtlərə əməl olunacağını ehtimal edir.

14. MÜQAVİLƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Avans olaraq alınmış məbləğlər:		
Sosial binaların inşası	15,835	15,835
Dəniz nəqliyyatı xidmətləri	5,140	1,781
Agent xidmətləri	2,273	-
Cəmi müqavilə öhdəlikləri	23,248	17,616

15,835 AZN məbləğində müqavilə öhdəliyi əvvəlki illərdə sosial binaların tikintisi üçün işçilərdən alınmış avanslara aiddir və müvafiq mənzillər üzərində nəzarət işçilərə verildikdə gəlir kimi tanınacaq (Qeyd 10).

Dəniz nəqliyyatı və agent xidmətləri üzrə müqavilə öhdəlikləri əsasən ödəniş alındıqdan sonra bir neçə ay ərzində göstərilməsi nəzərdə tutulan yükdaşıma, agent və ofşor dəstək xidmətləri üçün müştərilərdən alınan avans ödənişinə aiddir. Müvafiq olaraq, dövrün əvvəlinə ödənilməmiş müqavilə öhdəliyinin ümumi məbləği cari hesabat dövründə gəlir kimi tanınmışdır. Hesabat dövrünün sonuna ödənilməmiş müqavilə öhdəliyinin tam məbləği eyni dövr ərzində yığılmış avansları əks etdirir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(Min Azərbaycan manatı)

15. GƏMİLƏR, ƏMLAK, TİKİLİ VƏ AVADANLIQ

Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlığın balans dəyərindəki hərəkəti aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Binalar və tikililər	Maşın və avadanlıq	Gəmilər və liman qurğuları	Nəqliyyat vasitələri, mebel və digər	Tamamlanmamış tikili	Cəmi
<i>Maya dəyəri</i>						
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	146,560	33,679	1,641,370	37,244	128,169	1,987,022
Əlavələr	1,508	2,280	72	2,176	82,335	88,371
Silinmələr	(1,521)	(258)	-	(399)	-	(2,178)
Köçürmələr	119	2	46,008	1	(46,130)	-
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	146,666	35,703	1,687,450	39,022	164,374	2,073,215
Əlavələr	284	808	237,408	1,377	119,676	359,553
Silinmələr	-	(1,201)	(29,932)	(811)	(1,552)	(33,496)
Köçürmələr	491	-	108,811	-	(109,302)	-
31 dekabr 2024-cü il tarixinə qalıq	147,441	35,310	2,003,737	39,588	173,196	2,399,272
<i>Yığılmış amortizasiya</i>						
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	(41,923)	(26,981)	(927,697)	(26,157)	-	(1,022,758)
İl üzrə amortizasiya xərci	(5,823)	(2,744)	(76,128)	(2,580)	-	(87,275)
Silinmələr	1,569	241	-	295	-	2,105
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	(46,177)	(29,484)	(1,003,825)	(28,442)	-	(1,107,928)
İl üzrə amortizasiya xərci	(5,468)	(1,906)	(82,921)	(2,504)	-	(92,799)
Silinmələr	-	1,184	29,705	772	-	31,661
31 dekabr 2024-cü il tarixinə qalıq	(51,645)	(30,206)	(1,057,041)	(30,174)	-	(1,169,066)
<i>Xalis qalıq dəyəri</i>						
31 dekabr 2024-cü il	95,796	5,104	946,696	9,414	173,196	1,230,206
31 dekabr 2023-cü il	100,489	6,219	683,625	10,580	164,374	965,287
1 yanvar 2023-cü il	104,637	6,698	713,673	11,087	128,169	964,264

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

2024-cü il ərzində Qrup 237,388 AZN dəyərində iki adi yük gəmisi və bir xam neft tankeri almışdır.

Tikintisi tamamlanmamış tikililərdən gəmi və liman qurğularına köçürmələr əsasən hesabat dövründə başa çatmış əsaslı təmirlərdən ibarət olmuşdur.

2024-cü il ərzində Qrup üçüncü tərəfə yaxta satmış və əldə olunan 13,698 AZN məbləğində gəliri mənfəət və ya zərərdə tanımışdır.

Qrupun gəmiləri, əmlak, tikili və avadanlıqları hər hesabat tarixində ayrı-ayrı aktivlər və ya onların əlaqəli pul vəsaitlərini yaradan vahidləri (PVYV) üzrə dəyərsizləşmə göstəriciləri müəyyən edildikdə, dəyərsizləşmə üçün yoxlanılır. Qrup, gəlirlərin əldə olunması məqsədilə bu aktivlərin istifadəsi üsuluna əsaslanaraq öz gəmi donanmasında 4 PVYV müəyyən etmişdir: Maye Yük, Quru Yük, Bərə və Texnoloji Donanma.

İl ərzində biznes mühitindəki arzuolunmaz dəyişikliklər və bir sıra iri neft-qaz layihələrinin dayandırılması ilə əlaqədar bütün PVYV-lər üçün dəyərsizləşmə göstəriciləri müəyyən edilmişdir. Bərpa edilə bilən məbləğ Maye Yük, Quru Yük və Bərə PVYV-lər üçün satış xərci çıxılmaqla ədalətli dəyər və Texnoloji Donanmanın PVYV-ləri üçün istifadə dəyərindən istifadə etməklə müəyyən olunmuşdur. Dəyərsizləşmə testi nəticəsində heç bir dəyərsizləşmə zərəri tanınmamışdır. Tətbiq edilmiş mühüm mühakimələr və istifadə edilmiş əsas təxminlər Qeyd 3-də açıqlanır.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə balans dəyəri 171,247 AZN (2023: sıfır) olan gəmilər, əmlak, tikili və avadanlıq Qrup tərəfindən alınmış kreditlər və borclar üzrə təminat kimi girov qoyulmuşdur.

16. İSTİQRAZLARA İNVESTİSİYALAR

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
İstiqrazlar	116,322	-
Çıxılsın: GKZ	(69,623)	-
Xalis istiqrazlar	46,699	-

Aşağıdakı cədvəldə 9 sayılı MHBS-a uyğun olaraq istiqrazlar üçün tanınmış ömürlük GKZ üzrə hərəkət göstərilir:

	2024	2023
1 yanvar tarixinə qalıq	-	-
Xalis zərər ehtiyatının yenidən ölçülməsi	(69,623)	-
31 dekabr tarixinə qalıq	(69,623)	-

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

12 mart 2024-cü il tarixində Qrup Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin sərəncamına uyğun olaraq ümumi nəzarətdə olan müəssisə tərəfindən buraxılmış 158,000 AZN dəyərində istiqrazları əldə etmişdir. İlk tanınma zamanı istiqrazlar ədalətli dəyərlə uçota alınmış və ədalətli dəyərlə balans dəyəri arasındakı 55,583 AZN fərq əməliyyatın ümumi nəzarətdə olan müəssisə ilə aparılması və hökumətin göstərişi əsasında həyata keçirilməsi səbəbindən birbaşa kapitalda tanınmışdır.

Hesabat dövrünün sonunda istiqrazlar kredit üzrə dəyərsizləşmiş kimi qiymətləndirilmiş və 3-cü Mərhələyə köçürülmüşdür. 69,623 AZN dəyərində dəyərsizləşmə zərəri istiqrazın ümumi nəzarətdə olan əməliyyat kimi ilkin uçotuna uyğun olmaqla kapitalda tanınmışdır (Qeyd 3). 2024-cü il üçün istiqrazlar üzrə 13,905 AZN diskontun açılması mənfəət və ya zərər hesabında tanınmışdır (Qeyd 24).

17. SƏHMDAR KAPİTALI VƏ ƏLAVƏ ÖDƏNİLMİŞ KAPİTAL

Səhmdar kapitalı

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə Şirkət Qrupun yeganə və son səhmdarı olan Azərbaycan Respublikası Hökumətinə nominal dəyəri 1 Azərbaycan Manatı olan 440,050,998 səhmin buraxılmasını təsdiqləmiş və buraxmışdır.

Əlavə ödənilmiş kapital

Hökumət gəmilərin tikintisinin maliyyələşdirilməsinə 2024-cü ildə 14,160 AZN (2023: ümumi nəzarətdə olan müəssisədən iştirak payı və istiqrazların alınması üçün 232,000 AZN) vəsait ayırmışdır.

18. BÖLÜŞDÜRÜLMƏMİŞ MƏNFƏƏT

1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	604,539
İl üzrə mənfəət	43,685
Ümumi nəzarətdə olan müəssisə üzrə ticarət debitor borclarında modifikasiyanın təsiri (Qeyd 7)	(17,813)
1 yanvar 2024-cü il tarixinə qalıq – yenidən bəyan edildiyi kimi	630,411
İl üzrə mənfəət	14,495
Ümumi nəzarətdə olan müəssisə üzrə ticarət debitor borclarında modifikasiyanın təsiri (Qeyd 7)	97
Ümumi nəzarətdə olan müəssisəyə qabaqcadan ödənişlər üzrə dəyərsizləşmə zərəri	(68,000)
Ümumi nəzarətdə olan müəssisənin istiqrazlarının ilkin tanınması üzrə ədalətli dəyər zərəri (Qeyd 16)	(55,583)
Ümumi nəzarətdə olan müəssisənin istiqrazları üzrə GKZ (Qeyd 16)	(69,623)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə qalıq	451,797

Ümumi nəzarətdə olan müəssisəyə qabaqcadan ödəniş üzrə dəyərsizləşmə zərəri

2024-cü il ərzində Qrup Hökumətin direktivinə uyğun olaraq, ümumi nəzarətdə olan müəssisədən nominal dəyəri 1 ABŞ dolları olan 40,000,000 iştirak payının (kapitaldakı payın 8,95%-i) əldə edilməsi üçün 68,000 AZN məbləğində qabaqcadan ödəniş etmişdir.

Alqı-satqı müqaviləsi 2024-cü ilin sentyabrında hər iki tərəf vasitəsilə təsdiq olunaraq imzalanırsa da, satınalma Azərbaycan Respublikasının Dövlət Reyestrində qeydiyyatla alınmamış və müəssisənin nizamnaməsi əməliyyatı əks etdirmək məqsədilə yenilənməmişdir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

Nəticə olaraq satınalma yerli qaydalara əsasən Şirkətə iştirak və ya səsvermə hüququ verməmiş və əməliyyat rəhbərlik tərəfindən investisiya deyil, iştirak payının əldə edilməsi üçün qabaqcadan ödəniş kimi uçota alınmışdır.

Hesabat tarixinə rəhbərlik qabaqcadan ödənişi dəyərsizləşmə üzrə qiymətləndirmişdir. İnvestisiya obyektinin mənfi maliyyə nəticələrini, o cümlədən, il üzrə dövrü zərərləri və xalis öhdəlik mövqeyini nəzərə alaraq, rəhbərlik bütün məbləğ üzrə dəyərsizləşmə zərərini tanımışdır. Əməliyyat ümumi nəzarətdə olan müəssisə ilə aparıldığı və Hökumətin göstərişi əsasında həyata keçirildiyi üçün bu dəyərsizləşmə kapitalda qeydə alınmışdır.

19. GƏLİRİN KATEQORİYALAR ÜZRƏ TƏHLİLİ

	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il
Gəlir	398,080	424,234
İcarə gəliri	47,323	99,961
Cəmi	445,403	524,195

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə gəlir aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il
Yük və sərnişin daşımaları	221,605	239,766
Ofşor dəstək xidmətləri	166,135	177,734
Agent xidmətləri	3,025	611
Təhsil haqları	2,397	2,063
Digər	4,918	4,060
Cəmi	398,080	424,234

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

20. XƏRCLƏRİN XÜSUSİYYƏTİNƏ GÖRƏ TƏHLİLİ

31 dekabr 2024-cü il və 31 dekabr 2023-cü il tarixlərində bitən il üzrə satışın maya dəyəri, sosial, ümumi və inzibati xərclər və digər əməliyyat xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il*
Əmək haqqı, maaş və sosial müdafiə xərcləri	197,163	193,976
Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlıq, icarəyə götürülmüş aktivlərin amortizasiyası	91,865	86,543
İstifadə olunan xammal və materiallar	73,188	68,351
Liman xərcləri	23,203	24,930
Təmir və texniki xidmət xərcləri	20,243	34,292
Dəniz nəqliyyatı heyətinin gündəlik ezamiyyə xərcləri	17,051	13,455
Yemək xərcləri	15,392	16,027
Əvəzi ödənilən xərclər	14,166	13,467
Nəqliyyat xərcləri	7,986	8,516
GKZ	7,088	1,050
Mənfəət vergisindən başqa vergilər	7,010	6,357
Sığorta xərcləri	6,259	5,902
Kommunal xərclər	4,299	4,514
Gəmilərin qeydiyyatı xərcləri	2,967	4,106
Hüquqi iddialar	2,883	-
Agent və broker xərcləri	2,805	2,949
Təhlükəsizlik xərcləri	2,759	2,493
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	1,070	899
Ezamiyyə xərcləri	595	773
İcarə xərcləri	125	2,883
Sosial mənzillərin təmin edilməsi	-	4,063
Mal-materiallar üçün ehtiyatda dəyişiklik	(189)	(2,087)
Digər	16,680	20,390
Cəmi satışın maya dəyəri, sosial, ümumi, inzibati və digər əməliyyat xərcləri	514,608	513,849

* Qeyd 5-də açıqlandığı kimi cari ilin təqdimatına uyğun olmaq məqsədilə müqayisəli məlumata bəzi yenidən təsnifləşdirmələr edilmişdir.

31 dekabr 2024-cü il tarixinə bitən il üzrə auditorlar tərəfindən Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditi və qeyri-maliyyə auditi xidmətləri üçün ümumi xidmət haqqı 425 AZN təşkil etmişdir.

21. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ QALIQLAR VƏ ƏMƏLİYYATLAR

Əsas idarəedici heyətə ödənişlər

Qrupun əsas idarəedici heyətinə Sədr və 8 müavin daxildir. Qrupun bütün idarəedici heyəti Azərbaycan Respublikasının prezidenti tərəfindən təyin olunur. Əsas idarəedici heyətin üzvləri təsdiqlənmiş əmək haqqı cədvəlinə uyğun olaraq Qrupdan əmək haqqı və mükafatlar almaq hüququna malikdir. 2024-cü il ərzində sosial vergilər daxil olmaqla əsas idarəedici heyətə cəmi ödənişlər 639 AZN (2023: 874 AZN) təşkil etmişdir.

Qrupun əhəmiyyətli əməliyyatlar apardığı və ya əhəmiyyətli qalıqlara malik olduğu əlaqəli tərəflərlə münasibətlər aşağıda göstərilmişdir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə ödənilməmiş qalıqlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il		31 dekabr 2023-cü il	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Hər kateqoriya üzrə cəmi	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Hər kateqoriya üzrə cəmi
Ticarət və digər debitor borcları - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	7	219,998		210,316
	199,169		191,241	
GKZ - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	7	(18,683)		(12,046)
	(5,479)		(2,503)	
Qısamüddətli qabaqcadan ödənişlər - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	9	9,441		8,000
	754		773	
Uzunmüddətli qabaqcadan ödənişlər - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	9	52,690		33,911
	49,538		33,223	
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri və məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	6	10,261		278,573
	8,217		277,141	
Kreditlər və borclar - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	13	(417,271)		(177,338)
	(197,200)		(89,448)	
Ticarət və digər kreditor borcları - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	11	(36,857)		(27,934)
	(7,862)		(5,815)	

31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində bitən illər üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il		31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Hər kateqoriya üzrə cəmi	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Hər kateqoriya üzrə cəmi
Gəlir - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	226,557	445,403	250,991	524,195
Maliyyə gəliri - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	27,667	33,198	-	-
Digər əməliyyat xərcləri - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	7,215	36,757	4,301	50,490
Liman xərcləri - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	(7,119)	(23,203)	(8,332)	(24,930)
Kommunal xərclər - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	(2,162)	(4,299)	(2,791)	(4,514)
Maliyyə xərci - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	(7,882)	(17,626)	(259)	(9,621)
Təmir və texniki xidmət xərcləri - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	(1,420)	(20,243)	(3,498)	(34,292)
Digər xərclər - hökumət və ümumi nəzarətdə olan müəssisələr	(10,598)	(466,863)	(13,146)	(450,113)

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların şərtləri

İlin sonuna ödənilməmiş qalıqlar üzrə təminat yoxdur və ödənişlər nağd şəkildə aparılır. Əlaqəli tərəflər üzrə hər hansı kreditor və debitor borclar üzrə zəmanətlər olmamışdır.

22. DİGƏR VERGİLƏR ÜZRƏ KREDİTOR BORCLARI

Digər vergilər üzrə kreditor borcları aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Hesablanmış ƏDV	31,210	34,734
Sosial sığorta üzrə ayırmaları	6,487	4,251
ƏDV üzrə kreditor borcları	49	423
Vergi cərimələri və xərcləri	-	298
Digər	1,945	5,225
Cəmi digər vergilər üzrə kreditor borcları	39,691	44,931

Azərbaycan Respublikasının Vergi məəcəlləsinə əsasən, 1 yanvar 2020-ci il tarixindən etibarən ƏDV-nin tanınması məqsədilə malların, işlərin və xidmətlərin satışı müştərilərdən ödənişlər alındıqdan sonra tanınır. Hesablanmış ƏDV hesabat dövründə ödənilməmiş, lakin satılmış mallar, işlər və xidmətlər üzrə debitor borclarına aiddir.

23. MƏNFƏƏT VERGİSİ XƏRCİ VƏ TƏXİRƏ SALINMIŞ VERGİ ÖHDƏLİKLƏRİ

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il
Cari mənfəət vergisi xərci	154	10,157
Təxirə salınmış vergi xərci	705	2,520
Cəmi mənfəət vergisi xərci	859	12,677

Gözlənilən və faktiki vergi xərclərinin üzləşdirilməsi aşağıda təqdim olunur:

	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il
Vergidən əvvəl mənfəət	15,354	56,362
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş 20 faiz vergi dərəcəsi ilə nəzəri vergi xərci	3,071	11,272
Vergiye cəlb olunan mənfəətin müəyyən edilməsi zamanı çıxılmayan xərclərin vergi təsiri	6,229	6,955
Vergiye cəlb olunan mənfəətin müəyyən edilməsi zamanı vergiyə cəlb olunmayan gəlirin vergi təsiri	(5,916)	(4,209)
Digər	(2,525)	(1,341)
Cəmi mənfəət vergisi xərci	859	12,677

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

Hesabat tarixinə Qrupun gələcək mənfəətə qarşı əvəzləşdirilə bilən 47,382 AZN məbləğində istifadə olunmamış vergi zərərləri olmuşdur. Əlavə olaraq, hesabat dövrü üzrə 27,024 AZN məbləğində hesablanmış amortizasiya xərci gəlirdən çıxılan xərclərə aid edilməmiş və Vergi Məcəlləsinə uyğun olaraq Şirkətin vergi uçotunda ehtiyat kimi əks etdirilmişdir. Təxirə salınmış vergi aktivləri istifadə olunmayan vergi zərərləri və amortizasiya xərcləri üzrə tanınmış, ehtiyat kimi yığılmış və təxirə salınmış vergi öhdəliyinə qarşı tam məbləğdə əvəzləşdirilmişdir.

Gəlirdən çıxılmayan xərclər əsasən sosial və işçilərlə bağlı xərclərdən, eləcə də Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə uyğun olaraq dövlət tərəfindən maliyyələşdirilmiş aktivlərin amortizasiya xərcinin 60%-dən ibarətdir. Vergiyə cəlb olunmayan gəlir (birgə müəssisə 1 sayılı Qeyddə göstəriləndiyi kimi AFEZ-də qeydiyyatda alındığına görə korporativ gəlir vergisindən azaddır) birgə müəssisəyə investisiyadan mənfəət payı və alınmış istiqrazlar üzrə maliyyə gəlirindən ibarətdir.

MHBS ilə tətbiq olunan yerli vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər maliyyə hesabatı məqsədləri üçün aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə onların vergi bazaları arasında müvəqqəti fərqlərə səbəb olur. Bu müvəqqəti fərqlərdə hərəkətlərin vergi təsiri aşağıda ətraflı göstərilmişdir:

	1 yanvar 2024-cü il	Mənfəət və ya zərərdə tanınmış	Kapitalda tanınmış	31 dekabr 2024- cü il
Gəlirdən çıxılan/(vergiyə cəlb olunan) müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri				
Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlıq	44,015	14,311	-	58,326
Mal-material ehtiyatları	(722)	200	-	(522)
Ticarət və digər debitor borcları	(8,401)	1,615	24	(6,762)
Ticarət və digər kreditor borcları	(1,615)	(322)	-	(1,937)
Qabaqcadan ödənişlər	(13)	(199)	-	(212)
Kreditlər və borclar	102	130	-	232
Ehtiyatlar	(1,176)	(149)	-	(1,325)
Qanunvericiliyə əsasən növbəti dövrə keçirilmiş zərər	-	(14,881)	-	(14,881)
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	32,190	705	24	32,919

	1 yanvar 2023-cü il	Mənfəət və ya zərərdə tanınmış	Kapitalda tanınmış	31 dekabr 2023-cü il – yenidən bəyan edildiyi kimi
Gəlirdən çıxılan/(vergiyə cəlb olunan) müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri				
İstifadə hüququ olan aktivlər	1,831	(1,831)	-	-
Gəmilər, əmlak, tikili və avadanlıq	41,300	2,715	-	44,015
Mal-material ehtiyatları	(995)	273	-	(722)
Ticarət və digər debitor borcları	(3,185)	(763)	(4,453)	(8,401)
İcarə öhdəlikləri	(2,078)	2,078	-	-
Ticarət və digər kreditor borcları	(1,571)	(44)	-	(1,615)
Qabaqcadan ödənişlər	(13)	-	-	(13)
Kreditlər və borclar	-	102	-	102
Ehtiyatlar	(1,166)	(10)	-	(1,176)
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	34,123	2,520	(4,453)	32,190

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

24. MALİYYƏ GƏLİRİ

	31 dekabr 2024-cü tarixinə bitən il	31 dekabr 2023-cü tarixində bitən il
Uzunmüddətli debitor borcları üzrə diskontun açılması	16,002	-
İstiqrazlar üzrə diskontun açılması	13,905	-
Depozitlər üzrə faiz gəliri	3,291	-
Cəmi maliyyə gəliri	33,198	-

Uzunmüddətli debitor borcları və istiqrazlar üzrə diskontun açılmasını əks etdirən müvafiq olaraq 16,002 AZN və 13,905 AZN məbləğləri 2024-cü il üzrə maliyyə gəlirlərində tanınmışdır (Qeyd 7 və 16).

25. DİGƏR ƏMƏLİYYAT GƏLİRLƏRİ

Digər əməliyyat gəlirləri aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il
Digər malların və göstərilən xidmətlərin satışı	16,140	14,908
Alyans razılaşmasından gəlir	7,680	10,443
Təmir xidmətləri	3,895	5,158
Gəmi heyətinin icarəsi	3,759	232
Körpü və liman xidmətləri	3,181	3,205
Əlverişli satınalma gəliri	-	13,294
Digər	2,102	3,250
Cəmi müqavilələrdən digər əməliyyat gəlirləri	36,757	50,490

Qrup alyans razılaşması çərçivəsində kontragentə ixtisaslı yerli işçi qüvvəsini və öz quru tərsanələrinə, təmir emalatxanalarına və digər qurğulara çıxışı təmin edir. Bu razılaşmadan əldə edilən gəlir xidmətlər təqdim edildiyi zaman tanınır.

13,294 AZN məbləğində əlverişli satınalma gəliri 2023-cü ildə birgə müəssisənin ilkin tanınmasından yaranmışdır (Qeyd 26).

26. BİRGƏ MÜƏSSİSƏLƏRƏ İNVESTİSIYALAR

1 sayılı Qeyddə göstərildiyi kimi, SA Maritime AFEZCO Qrup və SOCAR-a məxsus yeni təsis olunmuş birgə müəssisədir və hər bir tərəfin şirkət üzərində nəzarət payı 50% təşkil edir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

Aşağıdakı cədvəldə Qrupun birgə müəssisəyə investisiyasının balans dəyəri üzrə hərəkətlər icmallaşdırılmışdır:

	2024	2023
1 yanvar tarixinə balans dəyəri	190,055	-
Birgə müəssisəyə investisiyaya əlavələr	-	170,000
Əlverişli satınalma gəliri	-	13,294
Birgə müəssisənin vergidən sonrakı nəticələrində pay	18,208	6,761
31 dekabr tarixinə balans dəyəri	208,263	190,055

2023-cü ildə SA Maritime AFEZCO yaradılarkən aktiv formasında kapital qoyuluşu edilmişdir. Qrup SA Maritime AFEZCO-nun xalis aktivlərinin ədalətli dəyərinin onların maya dəyərindən artıq hissəsinin 50%-ni digər əməliyyat gəlirləri üzrə əlverişli satınalma gəliri kimi tanımışdır.

SA MARITIME AFEZCO-nun maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatının ümumi icmalı:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Cari aktivlər	13,822	79,240
O cümlədən, pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	11,516	67,046
Uzunmüddətli aktivlər	414,942	301,490
Qısamüddətli öhdəliklər	(12,238)	(620)
Xalis aktivlər	416,526	380,110
Qrupun mülkiyyət payı	50%	50%
Xalis aktivlərdə faiz	208,263	190,055
Alınmış dividendlər	-	-
Qrupun investisiyasının balans dəyəri	208,263	190,055

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

SA MARITIME AFEZCO-nun mənfəət və ya zərər hesabatının ümumi icmal:

	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il
Gəlir	74,902	28,279
Satışın maya dəyəri	(39,089)	(15,335)
Ümumi mənfəət	35,813	12,944
Ümumi və inzibati xərclər	(1,348)	(278)
Digər əməliyyat gəliri	3,012	885
Sosial xərclər	(5)	-
Digər əməliyyat xərcləri	(463)	(34)
Məzənnə fərqi (zərər)/gəlir, xalis	(46)	5
Əməliyyat mənfəəti	36,963	13,522
Maliyyə xərci	(547)	-
Mənfəət vergisi xərci	-	-
İl üzrə mənfəət	36,416	13,522
Cəmi il üzrə məcmu gəlir	36,416	13,522
Qrupun il üzrə mənfəətdə payı	18,208	6,761

27. RİSKİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Maliyyə riski amilləri

Qrupun müvafiq bacarıqlara, təcrübəyə və səlahiyyətlərə malik olan rəhbərliyi risklərin idarə edilməsinə nəzarət edir və Qrupun ümumi vəziyyətinin müntəzəm monitorinqini aparır. Risklərin idarə edilməsi üzrə bu proses Qrup üçün çox önəmlidir və Qrup daxilində aparıcı şəxslər öz vəzifələri ilə bağlı risklərə görə məsuliyyət daşıyırlar.

Qrupun əsas maliyyə öhdəlikləri ticarət kreditör borcları, kreditlər və borclardan ibarətdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, məhdudiyyət qoyulmuş pul vəsaitləri, istiqrazlara investisiyalar və ticarət və digər debitor borcları Qrupun əsas maliyyə aktivlərini əks etdirir. Həm əsas maliyyə öhdəlikləri, həm də maliyyə aktivləri birbaşa Qrupun fəaliyyətindən yaranır.

Adi fəaliyyət zamanı Qrup kredit, likvidlik və bazar risklərinə məruz qalır. Bazar riski alınan və satılan malların qiymətlərinin, digər xammalların qiymətlərinin, valyuta məzənnələrinin və faiz dərəcələrinin dəyişməsi nəticəsində yaranır. Qiymət dəyişkənliyinin dərəcəsindən asılı olaraq, bazar qiymətlərindəki bu cür dəyişkənliklər Qrupun maliyyə vəziyyətində dəyişkənlik yarada bilər. Qrupun ümumi risk idarəetmə proqramı maliyyə bazarlarındakı qeyri-müəyyənliklərə diqqət yetirir və Qrupun maliyyə nəticələrinə potensial mənfi təsirləri azaltmağa yönəlmişdir. Maliyyə nəticələrinə təsir edə bilən müxtəlif riskləri effektiv şəkildə idarə etmək üçün Qrupun əsas strategiyası güclü maliyyə mövqeyinin qorunub saxlanmasıdır. Müəyyən edilmiş rəsmi idarəetmə prosedurlarına uyğun olaraq Qrupun rəhbərliyi maliyyə risklərini cari bazar mövqeyinə istinadən müəyyən edir və qiymətləndirir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

Bazar riski

Qrup bazar risklərinə məruz qalır. Bazar riskləri ümumi və xüsusi bazar hərəkətlərinin təsirinə məruz qalan (i) xarici valyuta, (ii) faiz hesablanan aktiv və öhdəliklərin açıq mövqeləri ilə bağlı yaranır. Rəhbərlik qəbul edilə bilən riskin həcminə məhdudiyyətlər qoyur və bu limitlərə müntəzəm olaraq nəzarət edilir. Bununla belə, bu yanaşmadan istifadə daha əhəmiyyətli bazar hərəkətləri zamanı bu limitlərdən kənara çıxan zərərlərin qarşısını almır.

(i) Xarici valyuta riski

Qrup, adi fəaliyyəti zamanı, əsasən ABŞ dolları ilə bağlı olmaqla, müxtəlif əməliyyatlar üzrə yaranan xarici valyuta riskinə məruz qalır. Xarici valyuta riski əsasən gələcək kommersiya əməliyyatlarından, aktiv və öhdəliklər funksional valyutadan fərqli valyutada ifadə edildiyi təqdirdə tanınmış aktiv və öhdəliklərdən yaranır.

Qrupun xarici satıcılar və müştərilərdən kreditor və debitor borclarının əksəriyyəti ABŞ dolları ilə ifadə edilmişdir. 31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərində başa çatan il ərzində manatın ABŞ dolları və digər əsas valyutalara qarşı əhəmiyyətli devalvasiyası baş verməmişdir.

Qrupun xarici valyuta ilə ifadə olunan monetar aktivlərinin və öhdəliklərinin hesabat tarixinə olan balans dəyəri aşağıda təqdim edilir:

31 dekabr 2024-cü il	AZN	ABŞD	Avro	Digər	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4,474	3,653	129	230	8,486
Ticarət və digər debitor borcları	156,175	44,887	42	211	201,315
İstiqrazlara investisiyalar	-	46,699	-	-	46,699
Cəmi maliyyə aktivləri	160,649	95,239	171	441	256,500
Kreditlər və borclar	-	(384,849)	(32,422)	-	(417,271)
Ticarət və digər kreditor borcları	(20,508)	(4,227)	(1,066)	(169)	(25,970)
Cəmi maliyyə öhdəliyi	(20,508)	(389,076)	(33,488)	(169)	(443,241)
Açıq mövqe		(293,837)	(33,317)	272	(326,882)
31 dekabr 2023-cü il	AZN	ABŞD	Avro	Digər	Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	3,847	274,119	(128)	476	278,314
Ticarət və digər debitor borcları	127,918	70,274	78	-	198,270
Cəmi maliyyə aktivləri	131,765	344,393	(50)	476	476,584
Kreditlər və borclar	(4,448)	(172,890)	-	-	(177,338)
Ticarət və digər kreditor borcları	(9,471)	(4,187)	(935)	(52)	(14,645)
Cəmi maliyyə öhdəliyi	(13,919)	(177,077)	(935)	(52)	(191,983)
Açıq mövqe		167,316	(985)	424	166,755

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

Manatın ilin sonuna aşağıda qeyd edilən valyutalara qarşı zəifləməsi mənfəət və ya zərərin cədvəldə göstərilmiş məbləğdə azaldılmasına gətirib çıxara bilər. Bu təhlil Qrup tərəfindən hesabat dövrünün sonuna baş verməsi kifayət qədər mümkün hesab edilən xarici valyuta məzənnələrinin dəyişkənliyinə əsaslanır. Təhlillərdə bütün digər dəyişən göstəricilərin, xüsusilə də faiz dərəcələrinin sabit qalması ehtimal edilir.

31 dekabr 2024-cü il	ABŞD	AVRO	Digər	Cəmi
AZN məzənnəsinin 10% zəifləməsi	(29,384)	(3,332)	27	(32,689)
31 dekabr 2023-cü il	ABŞD	AVRO	Digər	Cəmi
AZN məzənnəsinin 10% zəifləməsi	16,732	(99)	42	16,675

(ii) Faiz dərəcəsi riski

Qrup dəyişkən faiz dərəcələri olan maliyyə öhdəlikləri və aktivləri üzrə faiz dərəcəsi riskinə məruz qalır. Bu riskin azaldılması məqsədilə Qrupun rəhbərliyi cari faiz dərəcəsinin müntəzəm təhlilini aparır və bu təhlildən asılı olaraq rəhbərlik maliyyələşmənin sabit yaxud dəyişkən faiz dərəcəsi ilə əldə edilməsinin daha əlverişli olması barədə qərar qəbul edir. Mövcud bazarda sabit və ya dəyişkən faiz dərəcələrində baş verən dəyişiklik əhəmiyyətli hesab edildikdə, rəhbərlik konkret borcun daha əlverişli faiz dərəcəsi şərtləri ilə yenidən maliyyələşdirilməsini nəzərdən keçirə bilər.

Faiz dərəcələrindəki dəyişikliklər əsasən borc öhdəliklərinin ədalətli dəyərini (sabit dərəcəli borc) və ya gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini (dəyişən dərəcəli borc) dəyişməklə onlara təsir edir. Rəhbərlik Qrupun hansı həcmdə sabit və ya dəyişən dərəcələrinə məruz qalacağını müəyyən edən rəsmi siyasətə malik deyildir. Bununla belə, yeni borc vəsaitlərinin cəlb edilməsi zamanı rəhbərlik ödəmə müddətinə qədər gözlənilən dövr ərzində sabit yaxud dəyişkən faiz dərəcəsinin daha əlverişli olacağına dair qərar vermək üçün öz mülahizələrindən istifadə edir. 31 dekabr 2024 və 2023-cü il tarixlərinə Qrupun faiz hesablanan öhdəlikləri faiz dərəcələrində əhəmiyyətli dəyişikliyə məruz qalmamışdır.

Kredit riski və kredit riskinin cəmləşməsi

Kredit riski qarşı tərəfin öz müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi təqdirdə Qrupun məruz qala biləcəyi mümkün maliyyə zərərləridir.

Qrupun kredit riskinin cəmləşməsinə məruz qalan maliyyə alətləri əsasən pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, istiqrazlara investisiyalar və ticarət debitor borclarından ibarətdir.

Qrup pul vəsaitlərini Azərbaycan Respublikasındakı nüfuzlu maliyyə təşkilatlarında saxlayır. Qrupun pul vəsaitləri əsasən Azərbaycan Hökumətinin nəzarətində olan Azərbaycan Beynəlxalq Bankında (“ABB”) yerləşdirilir. 31 dekabr 2024-cü il tarixinə ABB-də 5,318 AZN (2023: 277,034 AZN), Kapital Bankda 1,183 AZN (2023: 1,154 AZN) və Paşa Bankda isə 1,826 AZN (172 AZN) məbləğində pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri saxlanılmışdır. Qrup onun hesablarının saxlandığı bankların statusuna mütəmadi nəzarət edir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Qrupun məruz qaldığı maksimum kredit riski dərəcəsi konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin balans dəyəri ilə ifadə olunur və aşağıdakı cədvəldə göstəriləyi kimi aktivlərin kateqoriyalarına görə təsnifləşdirilir:

	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (Qeyd 6)	8,486	278,314
Ticarət və digər debitor borcları, xalis (Qeyd 7)	201,315	198,270
İstiqrazlara investisiyalar (Qeyd 16)	46,699	-
Cəmi kredit riskinə maksimum məruzqalma	256,500	476,584

Müştərinin kredit riski Qrupun müştəri kredit riskinin idarə edilməsi ilə bağlı müəyyən edilmiş siyasətinə, prosedurlarına və nəzarətinə uyğun olaraq hər bir biznes bölməsi tərəfindən idarə olunur. Müştərinin kredit keyfiyyəti geniş kredit reytingi cədvəli əsasında qiymətləndirilir və həmin qiymətləndirməyə uyğun olaraq fərdi kredit limitləri müəyyən edilir.

Hər hesabat tarixində gözlənilən kredit zərərlərini qiymətləndirmək üçün ehtiyat matrisindən istifadə etməklə maliyyə aktivləri üzrə dəyərsizləşmə təhlili aparılır. Müştərilər üçün ehtiyat dərəcələri vaxtı keçmiş günlərin sayına əsaslanır. Hesablama ehtimal əsasında ölçülmüş nəticəni, pulun zaman dəyərini və keçmiş hadisələr, cari şərtlər və gələcək iqtisadi şəraitə dair proqnozlar haqqında hesabat tarixində mövcud olan əsaslı və təsdiqlənə bilən məlumatları əks etdirir. Hesabat tarixinə kredit riskinə maksimum məruzqalma yuxarıdakı cədvəldə açıqlanan maliyyə aktivlərinin hər bir kateqoriyası üzrə balans dəyərinə bərabərdir.

Qrup bir kontragentin və ya kontragent qruplarının məruz qaldığı risklərə hədlər qoymaqla qəbul edilən risk səviyyələrini strukturlaşdırır. Bu cür risklər hər il və ya daha tez-tez nəzərdən keçirilir. Kateqoriyalar üzrə kredit riskinin səviyyəsinə qoyulan hədlər hər il rəhbərlik tərəfindən təsdiq edilir.

Maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyətini qiymətləndirərkən Qrup qarşı tərəfin xüsusiyyətini, habelə qarşı tərəf və defolt dərəcələri haqqında keçmiş məlumatları və kredit keyfiyyətini qiymətləndirmək üçün istifadə edilə bilən hər hansı digər mövcud məlumatları nəzərə alır.

Ticarət debitor borcları əsasən yerli bazarda iri müştərilərə neft-qaz sənayesində göstərilən dəniz nəqliyyatı və daşıma xidmətlərindən əldə olunan debitor borclarından ibarətdir. Qrupun ticarət debitor borclarından irəli gələn kredit riski daha sonra müştərilərin kredit ödəmə qabiliyyətinin davamlı monitorinqini aparmaqla azaldılır. 31 dekabr 2024-cü il tarixinə Qrupun ticarət və digər debitor borclarının təxminən 80%-i (2023: 80%) Azneft İB-dən alınmalı vəsaitlərdir.

Likvidlik riski

Likvidlik riski Qrupun ödəmə vaxtı çatmış maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirə bilməyəcəyi təqdirdə yaranan riskdir. Qrupun likvidliyin idarə edilməsi yanaşması həm adi, həm də qeyri-standart şəraitdə qəbul edilməz zərərlərə yol vermədən və ya Qrupun nüfuzuna xələl gətirmədən vaxtı çatmış öhdəlikləri yerinə yetirmək üçün hər zaman yetərli likvidliyi təmin etməkdən ibarətdir. Likvidlik riskini idarə edərkən Qrup kifayət qədər pul ehtiyatları və borc vəsaitləri saxlayır, dövrü proqnozlara və faktiki pul axınlarına müntəzəm nəzarət edir. Likvidlik riskinin düzgün idarə olunması kifayət qədər dövrü kapitalının saxlanması və bazar mövqelərini bağlanması qabiliyyətini əhatə edir. Rəhbərlik gözlənilən pul vəsaitlərinin hərəkəti əsasında Qrupun likvidlik ehtiyatının dəyişən proqnozlarına nəzarət edir.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

Qrupun bütün maliyyə öhdəlikləri qeyri-törəmə maliyyə alətlərindən ibarətdir. Aşağıdakı cədvəldə Qrupun maliyyə öhdəlikləri konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat tarixindən müqavilədə nəzərdə tutulan ödəmə tarixinədək qalan dövr üzrə müvafiq ödəmə müddətlərinə görə təhlil edilir. Cədvəldə göstərilən məbləğlər müqavilə üzrə diskont edilməmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirir. Diskontlaşmanın təsiri əhəmiyyətli olmadığı üçün 12 ay ərzində ödənilməli olan qalıqlar təxminən onların balans dəyərində bərabərdir.

31 dekabr 2024 və 31 dekabr 2023-cü il tarixlərinə maliyyə öhdəliklərinin ödəmə müddətlərinin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

31 dekabr 2024-cü il				
	1 il ərzində	1 ildən 5 ilədək	5 ildən çox	Cəmi
Ticarət və digər kreditör borcları	25,970	-	-	25,970
Kreditlər və borclar	32,433	414,683	67,724	514,840
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	58,403	414,683	67,724	540,810

31 dekabr 2023-cü il				
	1 il ərzində	1 ildən 5 ilədək	5 ildən çox	Cəmi
Ticarət və digər kreditör borcları	14,645	-	-	14,645
Kreditlər və borclar	14,553	205,700	-	220,253
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	29,198	205,700	-	234,898

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında adi əməliyyat zamanı aktivin satışı üçün alınacaq və ya öhdəliyin ötürülməsi üçün ödəniləcək məbləğlə daxil edilir. Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri Qrup tərəfindən mövcud bazar məlumatlarından və müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilmişdir. Lakin, təxmin edilən ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi bazar məlumatlarını şərh edərkən mütləq şəkildə mühakimə tələb olunur. Rəhbərlik maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin qiymətləndirərkən bütün mövcud bazar məlumatlarından istifadə etmişdir.

Aşağıdakı cədvəldə Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında əks etdirilən maliyyə alətlərinin balans və ədalətli dəyərlərinin siniflər üzrə müqayisəsi təqdim olunur.

31 dekabr 2024-cü il	Balans dəyərləri	Ədalətli dəyərləri
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (Qeyd 6)	8,486	8,486
Ticarət və digər debitor borcları (Qeyd 7)	201,315	201,315
İstiqrazlara investisiyalar	46,699	51,670
Cəmi maliyyə aktivləri	256,500	261,471
Ticarət və digər kreditör borcları (Qeyd 11)	25,970	25,970
Kreditlər və borclar (Qeyd 13)	417,271	417,864
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	443,241	443,834

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (Min Azərbaycan manatı)

31 dekabr 2023-cü il

	Balans dəyərləri	Ədalətli dəyərləri
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri (Qeyd 6)	278,314	278,314
Ticarət və digər debitor borcları (Qeyd 7)	198,270	198,270
Cəmi maliyyə aktivləri	476,584	476,584
Ticarət və digər kreditör borcları (Qeyd 11)	14,645	14,645
Kreditlər və borclar (Qeyd 13)	177,338	179,272
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	191,983	193,917

Ədalətli dəyərlərin qiymətləndirilməsi zamanı aşağıdakı metod və fərziyyələrdən istifadə edilmişdir:

- Qısamüddətli maliyyə aktivləri və öhdəlikləri, əsasən bu alətlərin ödəmə müddətləri qısa olduğuna görə təxminən onların balans dəyərində yaxındır;
- Uzunmüddətli sabit faizli debitor borcları/kreditlər Qrup tərəfindən faiz dərəcələri, ölkə üzrə xüsusi risk amilləri, müştərilərin fərdi kredit ödəmə qabiliyyəti və maliyyələşdirilən layihənin risk xüsusiyyətləri kimi parametrlər əsasında Səviyyə 3-ün giriş məlumatlarından istifadə etməklə qiymətləndirilir.

Kapitalın idarə edilməsi

Qrupun kapitalın idarə edilməsi siyasətinin əsas məqsədi düzgün investisiya qərarları verməklə biznes əməliyyatlarının maliyyələşdirilməsi və davam etdirilməsi üçün güclü kapital bazasını təmin etmək, habelə səhmdarların və kreditörlərin etimadını qorumaq üçün biznes fəaliyyətlərini dəstəkləməkdən ibarətdir.

Qrup 100% Hökumətə məxsusdur və yeni gəmilərin alınması üçün vaxtaşırı Hökumət investisiyaları şəklində vəsaitlər alır.

Qrup hesab edir ki, idarəetmə üzrə ümumi kapital aşağıdakı kimidir:

	Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Kreditlər və borclar	13	417,271	177,338
Çıxılsın: pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	(8,486)	(278,314)
Xalis borc		408,785	(100,976)
Kapital		1,267,108	1,431,562
Kapital və xalis borc		1,675,893	1,330,586
Borcun kapitala nisbəti		24%	-8%

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(Min Azərbaycan manatı)

Maliyyə fəaliyyətlərindən yaranan öhdəliklərdə dəyişikliklər

	1 yanvar 2024-cü il	Pul vəsaitlərinin axınları	Maliyyə xərcləri ¹	Valyuta məzənnəsində hərəkətlər	Digər	31 dekabr 2024-cü il
Kreditlər və borclar	177,338	225,092	17,036	(1,711)	(484)	417,271
Maliyyə fəaliyyətləri üzrə cəmi öhdəliklər	177,338	225,092	17,036	(1,711)	(484)	417,271
	1 yanvar 2023-cü il	Pul vəsaitlərinin axınları	Maliyyə xərcləri ¹	Valyuta məzənnəsində hərəkətlər	Digər	31 dekabr 2023-cü il
Kreditlər və borclar	19,125	160,355	9,032	-	(11,174)	177,338
Maliyyə fəaliyyətləri üzrə cəmi öhdəliklər	19,125	160,355	9,032	-	(11,174)	177,338

¹ Əmək qabiliyyətinin itirilməsi üçün ehtiyatlar üzrə diskontun açılması ilə bağlı 590 AZN daxil edilmir (2023: 589 AZN).

28. ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR, TƏƏHHÜDLƏR VƏ ƏMƏLİYYAT RİSKLƏRİ

Əməliyyat mühiti

Qrupun əməliyyatları əsasən Xəzər dənizi hövzəsində həyata keçirir. Bundan əlavə, 2024-cü il ərzində quru yük daşımalarının təxminən 14%-i və maye yük daşımalarının 27%-i Qara dəniz hövzəsində həyata keçirilmişdir.

Hazırda bazar sistemi inkişaf etməkdə olan Azərbaycan Respublikası adətən daha yetkin bazar iqtisadiyyatında mövcud olan inkişaf etmiş biznes və tənzimləmə infrastrukturuna malik deyildir. Azərbaycan kimi inkişaf etməkdə olan ölkələrin bazarları inkişaf etmiş ölkələrlə müqayisədə müxtəlif risklərə, o cümlədən iqtisadi, siyasi və sosial, habelə hüquq və qanunvericiliklə bağlı risklərə daha çox məruz qalır. Azərbaycanda biznes fəaliyyətinə təsir edən qanun və qaydalar sürətlə dəyişməkdədir, vergi qanunvericiliyi və tənzimləyici baza müxtəlif formada şərh olunur. Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək sabitliyinə dövlətin həyata keçirdiyi müvafiq islahatlar və dəyişikliklər, iqtisadi, maliyyə və monetar tədbirlərin effektivliyi, habelə xam neftin qiymətləri və Azərbaycan manatının sabitliyi güclü təsir göstərir.

2024 və 2023-cü illər ərzində ARMB dövr üzrə 1 ABŞ dollar üçün məzənnəni 1.7000 səviyyəsində sabit saxlamaqla Azərbaycan manatının sabitliyini qorumağa davam etmişdir. 2024-cü il ərzində ARMB pul siyasətini sərtləşdirməyə davam etmiş və nəticədə 31 dekabr 2024-cü il tarixinə yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsi 7,25%-ə çatmışdır (2023: 8%).

Rusiya Federasiyası ilə Ukrayna arasında davam edən münaqişə ilə əlaqədar olaraq, ABŞ, Böyük Britaniya, Avropa İttifaqı və digər ölkələr bəzi Rusiya rəsmilərinə, iş adamlarına və şirkətlərinə qarşı Rusiya iqtisadiyyatına mənfi təsir etməyə yönələn bir sıra sanksiyalar elan ediblər. Rusiya və digər MDB ölkələri arasında mövcud qarşılıqlı asılılıqlar səbəbindən bu hadisələr regional bizneslərin beynəlxalq kapital və ixrac bazarlarına çıxışının azalmasına, Rusiya rublunun və MDB-nin digər regional valyutalarının zəifləməsinə, kapital bazarlarının azalmasına və digər mənfi iqtisadi nəticələrə gətirib çıxara bilər.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Qrupun rəhbərliyi hazırkı mühitdə baş verən hadisələri nəzarətdə saxlayır və yaxın gələcəkdə Qrupun biznesinin davamlılığını və inkişafını dəstəkləmək üçün zəruri hesab etdiyi ehtiyat tədbirləri görür.

Rəhbərlik mövcud şəraitdə Qrupun biznesinin davamlılığını dəstəkləmək üçün müvafiq tədbirlər gördüyünü zənn etsə də, yuxarıda qeyd olunan sahələrdə daha sonra gözlənilməz pisləşmə Qrupun nəticələrinə və maliyyə vəziyyətinə hazırda müəyyən edilməsi mümkün olmayan mənfi təsir göstərə bilər.

Əlavə edilən konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına bu qeyri-müəyyənliklərin gələcəkdə aydınlaşdırılması nəticəsində yarana biləcək hər hansı düzəlişlər daxil deyildir. Belə düzəlişlər, əgər varsa, məlum olduğu və təxmin edilə bildiyi dövrdə hesabat olunacaqdır.

Kapital öhdəlikləri

Qrup tərəfindən gəmilərin, daşınmaz əmlakın, avadanlıqların və qurğuların alınması üçün 31 dekabr 2024-cü ilədək imzalanmış müqavilələr üzrə təsdiq olunmuş gələcək öhdəliklər 282,487 AZN (2023: 185,889 AZN) təşkil etmişdir.

Məhkəmə prosesləri

Rəhbərlik, öz təxminlərinə, həmçinin daxili və kənar peşəkar məsləhətlərə əsaslanaraq hesab edir ki, hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında nəzərdə tutulan ehtiyatlardan əlavə iddialarla bağlı hər hansı əhəmiyyətli zərərlərin yaranması gözlənilmir.

Vergi qanunvericiliyi

Azərbaycan Respublikasının vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Rəhbərlik tərəfindən Qrupun əməliyyat və fəaliyyətinə münasibətdə bu qanunvericiliyin şərh müvafiq orqanlar tərəfindən mübahisələndirilə bilər.

Qrupun rəhbərliyi hesab edir ki, müvafiq qanunvericiliklə bağlı verdiyi şərh düzgündür və Qrupun vergi, valyuta və gömrüklə bağlı Qrupun mövqeləri qorunacaq və potensial vergi öhdəlikləri isə hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında qeyd olunan məbləğlərdən artıq olmayacaq.

Ətraf mühitlə bağlı məsələlər

Azərbaycan Respublikasında ətraf mühitin mühafizəsi qaydalarının tətbiqi təkmilləşdirilir və onun yerinə yetirilməsi ilə bağlı dövlət orqanlarının mövqeyi davamlı olaraq nəzərdən keçirilir. Qrup ətraf mühitin qorunması ilə bağlı öhdəliklərini mütəmadi olaraq qiymətləndirir. Öhdəliklər müəyyən edildikdən dərhal uçota alınır. Mövcud qaydalarda, mülki məhkəmə prosesində və ya qanunvericilikdə dəyişikliklər nəticəsində yarana bilən potensial öhdəliklər əhəmiyyətli ola, lakin qiymətləndirilməsi mümkün olmaya bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, mövcud qanunvericiliyin icrası zamanı ətraf mühitə zərər vurulması ilə bağlı heç bir əhəmiyyətli öhdəliyi mövcud deyil.

“AZƏRBAYCAN XƏZƏR DƏNİZ GƏMİÇİLİYİ” QSC

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)

(Min Azərbaycan manatı)

Qrup öz məhsulları, əməliyyatları və digər fəaliyyətləri ilə əlaqədar ətraf mühitin mühafizəsi haqqında bir sıra milli və yerli qanun və qaydalara riayət etməlidir. Bu qanunlar və tənzimləmələr, Qrupun fəaliyyətinin ətraf mühitə təsirlərini aradan qaldırmaq üçün gələcəkdə tədbirlər görməsini tələb edə bilər. Bu cür şərti öhdəliklər müxtəlif tullantıların atılması sahələri ilə bağlı mövcud ola bilər. Bundan əlavə, Qrupun əvvəlki aktivlərinin satışı və ya bağlanmış obyektləri ilə bağlı öhdəlikləri ola bilər. Ətraf mühitə dəyən zərərin aradan qaldırılması ilə bağlı əsas tələb və onunla bağlı xərcləri təxmin etmək məhiyyətə çətinlikdir. Gələcək xərclərin məbləği müəyyən olma bilməsi və tanındığı dövrdə Qrupun fəaliyyət nəticələrinə əhəmiyyətli təsir göstərə bilməsinə baxmayaraq müvafiq məbləğlərin təxmin edilməsi praktik deyil. Qrup bu xərclərin Qrupun maliyyə vəziyyətinə və ya likvidliyinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərəcəyini gözləmir.

29. HESABAT TARİXİNDƏN SONRAKI HADİSƏLƏR

Hökumət ayırmaları

Prezidentin 10 yanvar 2025-ci il tarixli, 445 nömrəli Fərmanına uyğun olaraq, 2025-ci ilin iyun ayında Hökumət investisiya fəaliyyətinin dəstəklənməsi məqsədilə Şirkətə əlavə ödənilmiş kapital kimi 17,500 AZN ayırmışdır.

Sanksiyalar

2025-ci il ərzində bilavasitə Şirkətə məxsus olan iki gəmi və Şirkətin birgə müəssisəsi olan SA Maritime AFZECO vasitəsilə birgə sahib olduğu üç gəmi Rusiyaya məxsus xam neftin daşınması iddiası ilə Avropa İttifaqı, Böyük Britaniya və Kanadanın sanksiyalarına məruz qalmışdır. Rəhbərlik hüquqi araşdırmaya başlayıb və Şirkətin və onun birgə müəssisəsinin müvafiq sanksiyaları pozmadığını sübut etmək üçün apelyasiya müraciəti hazırlayır.

Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının dərc edildiyi tarixə apelyasiyanın nəticəsi və vaxtı qeyri-müəyyən olaraq qalır. Sanksiyaların Qrupun gələcək əməliyyatlarına və maliyyə vəziyyətinə təsiri əhəmiyyətli ola bilər. Rəhbərlik vəziyyəti ciddi nəzarətdə saxlayır və gedişatdan asılı olaraq müvafiq tədbirlər görəcək.

Kreditlər və borclar

29 dekabr 2025-ci il tarixində Qrup, Bank A-dan illik faiz dərəcəsi 7.25 və müddəti 7 il olan, ABŞ dollarında ifadə edilmiş və Qrupun aktivləri ilə təmin olunmuş AZN 35,000 məbləğində kredit əldə etmişdir.